

EUROBAROMETER 62

JAVNO MNENJE V EVROPSKI UNIJI

JESEN 2004

NACIONALNO POROČILO

SLOVENIJA

Raziskavo je naročil in vodil Generalni direktorat za tisk in komunikacije.

Poročilo je bilo narejeno za Delegacijo Evropske komisije v Sloveniji.

Publikacija ne predstavlja uradnih stališč Evropske komisije.

Interpretacije in mnenja v publikaciji izražajo samo stališče avtorja.

KAZALO

UVOD

I. ŽIVLJENJE V SLOVENIJI

- Trenutni položaj
- Pričakovanja
- Slovenska politika

II. SLOVENIJA V EU

- Nacionalna ali evropska identiteta
- Slovenija v Evropi
- Raven zaupanja v različne institucije

III. POZNAVANJE EU

- Kje dobiti informacije o EU
- Simboli
- Institucije
- Kako Slovenci poznajo EU?

IIII. PRIHODNOST EVROPSKE UNIJE

- Ustava EU
- Mnenja o politiki EU
- Napredek EU
- EU in svet

ZAKLJUČEK

Priloga: VPRAŠALNIK

Avtor besedila: Tino Mamič, univ. dipl. prof. zgodovine in univ. dipl. novinar
Strokovna pomoč: Mojca Strmšek Mamič, univ. dipl. ekonomistka
Koordinacija projekta: Christophe Duflos, EOS GALLUP EUROPE

UVOD

Eurobarometer 62 prvič proučuje javno mnenje v Sloveniji kot članici Evropske unije. Vsakega pol leta Eurobarometer beleži mnenje prebivalcev po vseh članicah in ga javno objavi. Tokrat se to godi že dvainšestdesetič in na največjem vzorcu doslej.

V slovenskem političnem življenju se je v času od prejšnjega barometra veliko spremenilo. 1. maja je Slovenija vstopila v EU, kar pomeni eno največjih prelomnic v nacionalni zgodovini. Po prvih demokratičnih volitvah 1989 in razglasitvi samostojnosti 1990 je to daleč najpomembnejši dogodek za Slovenijo in Slovence. Junija so sledile prve volitve v Evropski parlament na Slovenskem. V predvolilni kampanji je bil slovenski prostor poln informacij o EU, kar je gotovo povečalo poznavanje evropskih tematik. Informacije so poleg medijev v veliki meri posredovale tudi same institucije EU in njihova predstavništva v Sloveniji. Evropska komisija je veliko informirala preko Delegacije EK v Sloveniji.

Oktobra 2004 so se zgodile državnozborske volitve, ki so prinesle temeljit notranjepolitični zasuk. Po dvanajstih letih je stranka LDS prvič na volitvah izgubila večino; zmagovita SDS je prvič sestavila vlado. V okviru teh treh dogodkov gre iskati vzroke za premike v javnem mnenju, ki jih je zaznal Eurobarometer 62.

Najpomembnejši rezultati študije so prikazani v pričujočem nacionalnem poročilu za Slovenijo s pomočjo grafov, preglednic in povzetkov. Celoten vprašalnik z vsemi zastavljenimi vprašanji je na voljo v prilogi.

Rezultati so objavljeni tudi na spletnih straneh Evropske komisije: http://europa.eu.int/comm/public_opinion.

Opis vzorčenja

Konzorcij TNS Opinion & Social, ki sta ga ustanovila Taylor Nelson Sofres in EOS Gallup Europe, je med 2. oktobrom in 8. novembrom 2004 po naročilu EVROPSKE KOMISIJE in njenega generalnega direktorata za tisk in komunikacije (DG Press and communication), izvedel Eurobarometer številka 62.

Standardni EUROBAROMETER 62 je prvi Eurobarometer po pridružitvi desetih novih članic 1. maja 2004. Raziskava zajema prebivalce, starejše od 15 let s stalnim bivališčem v državah članicah Evropske unije. Standardni Eurobarometer je bil izveden tudi v državah kandidatkah (Bolgarija, Romunija, Turčija in Hrvaška), kakor tudi na Severnem Cipru. V teh državah raziskava zajema prebivalstvo, starejše od petnajstih let: državljane omenjenih držav in prebivalce vseh držav EU, ki imajo v teh državah stalno bivališče in dovolj znanja uradnega jezika omenjenih držav za uspešno izvedbo ankete. Osnovni vzorčni okvir, ki se uporablja v vseh državah članicah, je večstopenjski, naključni vzorec. V vsaki državi članici je število vzorčnih točk izbrano z verjetnostjo, ki je proporcionalna glede na velikost in gostoto populacije. Vzorčne točke so bile izbirane sistematično iz vsake »administrativne regionalne enote«, s stratifikacijo po individualni enoti in tipu naselja. Tako točke predstavljajo celotno ozemlje regij držav članic po EUROSTAT NUTS 2 (ali enakovredno temu) in so razporejene glede na bivališče posameznih državljanov v prestolnici, mestnem ali podeželskem območju. V vsaki od izbranih vzorčnih točk je bila začetna lokacija izbrana naključno. Naslednji naslov je bil izbran po sistemu vsake n -te lokacije s standardnim postopkom *random route*. Na vsakem naslovu je odgovarjal tisti, katerega rojstni datum je bil najbližji datumu ankete. Vse ankete so bile narejene osebno pri anketirancu doma v ustreznem uradnem jeziku. V državah, kjer je bilo to možno, se je uporabljal program CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*).

DRŽAVA	IZVAJALEC RAZISKAVE	ŠTEVILO ANKET	ČAS IZVAJANJA RAZISKAVE	ŠTEVILO PREBIVALSTVA (15+)
Avstrija	Österreichisches Gallup-Institute	1007	11.10-07.11.2004	6.679.444
Belgija	TNS Dimarso	974	08.10-08.11-2004	8.598.982
Danska	TNS Gallup DK	1028	06.10-08.11-2004	4.380.062
Francija	TNS Sofres	1020	14.10-30.10-2004	44.010.619
Finska	TNS Gallup OY	1005	10.10-04.11-2004	4.279.286
Nemčija (vzhodna)	TNS Infratest	508	11.10-27.10-2004	12.802.222
Nemčija (zahodna)	TNS Infratest	1037	08.10-27.10-2004	51.372.073
Grčija	TNS ICAP	1000	11.10-31.10-2004	8.674.230
Združeno kraljestvo	TNS UK	1310	05.10-08.11-2004	46.371.359
Irska	TNS MRBI	1000	08.10-08.11-2004	3.089.775
Italija	TNS Abacus	1020	11.10-01.11-2004	49.208.000
Luksemburg	TNS ILReS	502	05.10-26.10-2004	367.199
Nizozemska	TNS NIPO	1009	07.10-04.11-2004	13.242.328
Portugalska	TNS EUROTESTE	1000	02.10-01.11-2004	8.080.915
Španija	TNS Demoscopia	1023	06.10-27.10-2004	35.882.820
Švedska	TNS GALLUP	1000	02.10-01.11-2004	7.376.680
Ciper (južni)	Synovate	500	10.10-31.10-2004	552.213
Češka	TNS Aisa	1075	15.10-30.10-2004	8.571.710
Estonija	Emor	1000	08.10-28.10-2004	887.094
Madžarska	TNS Hungary	1014	10.10-28.10-2004	8503379
Latvija	TNS Baltic Data House	1005	12.10-03.11-2004	1.394.351
Litva	TNS Gallup Lithuania	1002	10.10-30.10-2004	2.803.661
Malta	MISCO	500	03.10-22.10-2004	322.917
Poljska	TNS OBOP	1000	16.10-03.11-2004	31.610.437
Slovaška	TNS AISA SK	1252	02.10-30.10-2004	4.316.438
Slovenija	RM PLUS	1000	19.10-05.11-2004	1.663.869
Bolgarija	TNS BBSS	1004	12.10-24.10-2004	6.695.512
Romunija	TNS CSOP	1012	14.10-27.10-2004	18.145036
Turčija	TNS PIAR	1027	09.10-26.10-2004	47.583.830
Hrvaška	PULS	1000	14.10-03.11-2004	3.682.826
Ciper (severni)	KADEM	500	15.10-28.10-2004	157.101

Za vsako državo je narejena primerjava med velikostjo vzorca in populacije. Velikost populacije je posredoval Eurostat, ki je podatke dobil od nacionalnih statističnih uradov. Po vseh državah kandidatkah je izvedeno uteževanje (glede na margine in znotraj celic), upošteva podatke o velikosti populacije. V vseh državah članicah se je ponovno preverjalo odgovore o spolu, starosti, regiji in velikosti kraja. Za mednarodno uteževanje (t.j. povprečja EU) je TNS Opinion & Social zaprosil za uradne podatke o populaciji kot jih predvideva Eurostat ali nacionalni statistični uradi. Velikosti populacije, ki jih uporabljamo v postopku uteževanja, so navedene zgoraj v tabeli.

Bralce opozarjamo, da so rezultati ankete ocene, katerih natančnost je odvisna od velikosti vzorca in opazovanega deleža, če je vse drugo nespremenjeno. Pri vzorcih velikosti približno 1000 anket se pravi deleži gibljejo znotraj intervala zaupanja:

Opazovani deleži	10% ali 90%	20% ali 80%	30% ali 70%	40% ali 60%	50%
Interval zaupanja (v odstotnih točkah)	± 1.9	± 2.5	± 2.7	± 3.0	± 3.1

I. ŽIVLJENJE V SLOVENIJI

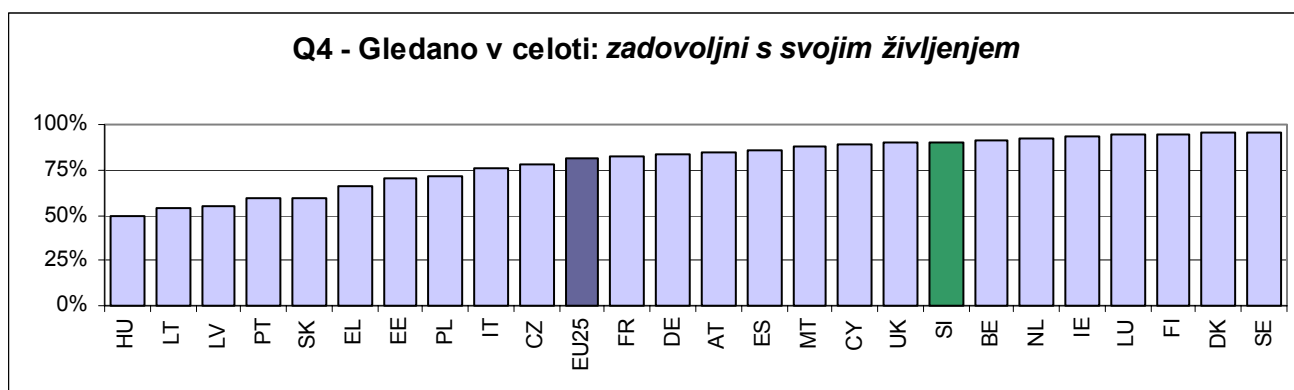
Trenutni položaj (Q6, Q4, Q44a, Q44b)

Večina Slovencev meni, da se jim je sedanji položaj v zadnjih petih letih izboljšal (40 %) ali ostal na isti ravni (37 %). Podobne podatke kaže tudi evropsko povprečje, brez bistvene razlike med skupino novih držav članic (EU10) in skupino starih držav članic (EU15). Da se je položaj poslabšal, pa meni le 22 % Slovencev, kar je nižje od evropskega povprečja (28 %) in nižje od osmih novih članic. To je verjetno povezano z gospodarskimi t.i. *šok terapijami*, ki so v drugih tranzicijskih državah veliko hujše kot v Sloveniji. Mogoče pa bi bilo tudi trditi, da v Sloveniji ni takih socialnih razlik kot drugod, oziroma da se te ne večajo v taki meri kot drugod. Slovenski vstop v EU in dvojne volitve so očitno spremenili pogled Slovencev na svojih preteklih pet let, saj je sedaj zaznati veliko več optimizma kot v prejšnjem Eurobarometru.

Q6 - Če primerjate svoj položaj s tistim izpred petih let, bi zase lahko rekli, da se je:	izboljšalo	ostalo na približno enaki ravni	poslabšalo	ne vem
	(deleži v %)			
Slovenija (jesen 2004)	40	37	22	1
Slovenija (pomlad 2004)	32	43	25	0
EU25	39	32	28	1

Le manj kot desetina Slovencev nezadovoljnih s svojim življenjem (Q4)

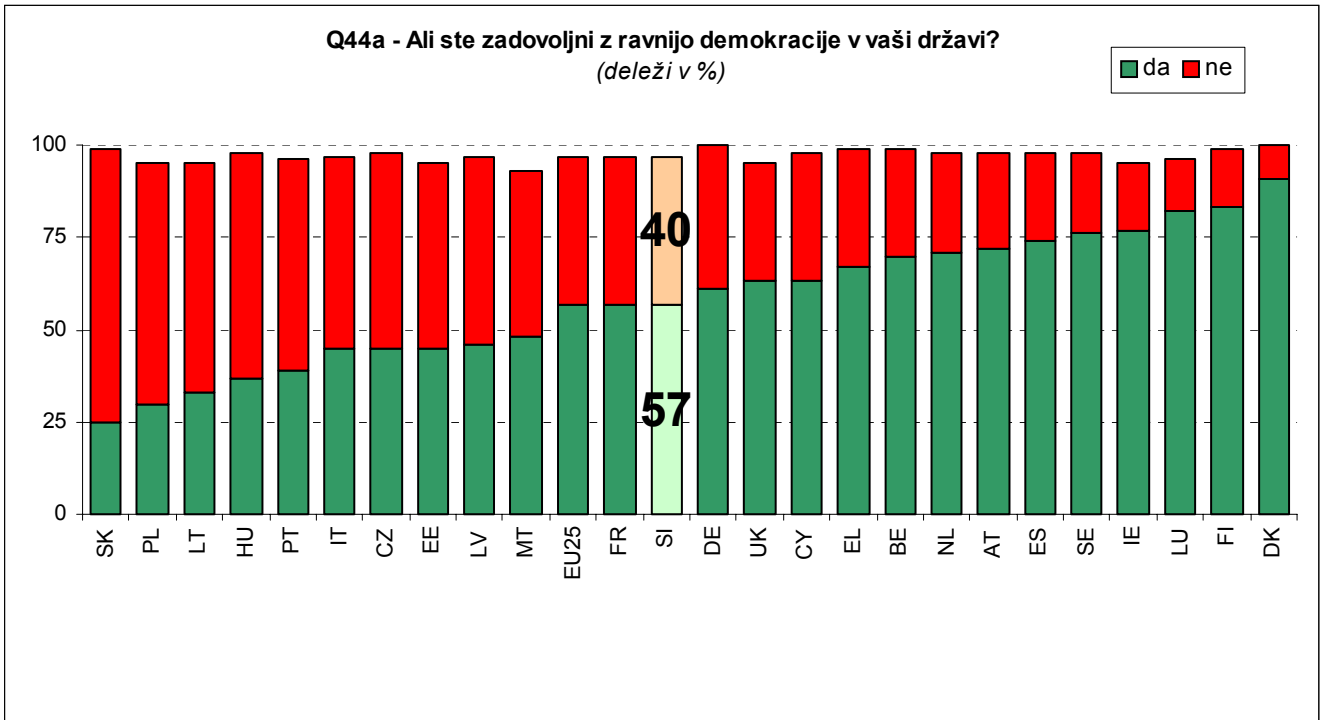
Podobno sliko kažejo tudi odgovori na vprašanje, kako so Slovenci zadovoljni s svojim življenjem v celoti. Odgovori so podobni evropskemu povprečju, negativnih odgovorov pa je precej manj – samo 9 % Slovencev s svojim življenjem ni zadovoljnih, kar je med vsemi novimi članicami najmanj in manj od povprečja starih članic. Podobno velja za drugi dve novi sredozemski članici - Ciper in Malto. Vsem trem državam je skupna manjša številčnost prebivalstva in v okviru novih članic boljši življenjski standard.

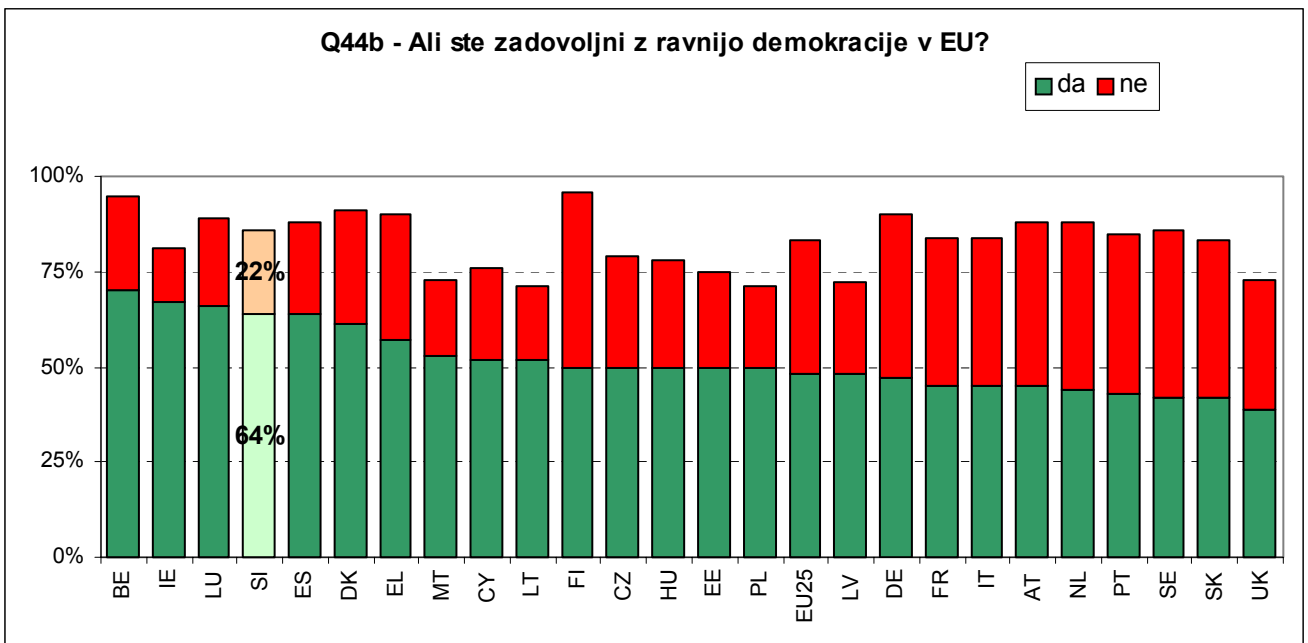
Zadovoljniji s svojim življenjem v Sloveniji so v večjem deležu visoko izobraženi in v starosti od 15-24 let. Zanimiv trend je tudi pri velikosti članov gospodinjstva – več kot je članov, bolj so zadovoljni in manj kot je članov, več je nezadovoljnih. Višje deleže nezadovoljnih s svojim življenjem najdemo med tistimi, ki živijo sami (19 %), osnovnošolsko izobraženimi (19 %), gospodinjami (25 %) in brezposelnimi (22 %).

Večje zadovoljstvo z ravni evropske demokracije (Q44a, Q44b)

Večina Slovencev (57 %) je zadovoljnih z demokracijo v Sloveniji. Pri tem vprašanju lahko ločimo nekdanje komunistične države srednje in vzhodne Evrope, kjer so ljudje večinoma nezadovoljni s svojo demokracijo, in tremi sredozemskimi novimi pristopnicami, kjer je več optimizma, podobno kot v starih članicah.

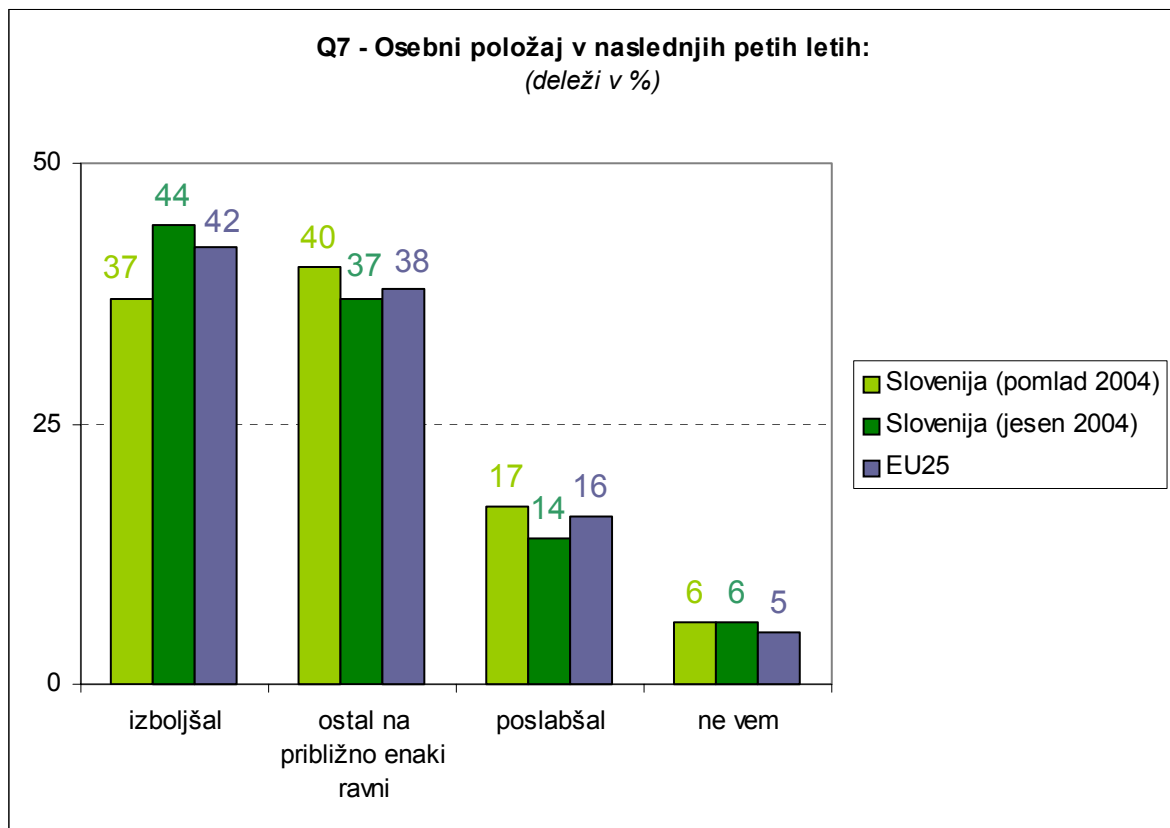
Veliko manjše razlike med državami so pri vprašanju o ravni demokracije v EU, kjer tudi ni več razlik v kategoriji nekdanjih članic Varšavskega pakta in novimi tremi sredozemskimi članicami. Slovenci so zelo zadovoljni z ravnijo demokracije v EU, saj je delež zadovoljnih 64 % in nezadovoljnih 22 %. Verjetno gre pri tem vprašanju tudi za vpliv velikosti prebivalstva, saj so vse štiri najštevilčnejše države v spodnjem delu lestvice, med prvimi štirimi pa sta Slovenija in Luksemburg.

Pričakovanja (Q7, Q5)

Več optimizma glede osebnega položaja (Q7, Q5.1)

Optimizem Slovencev se kaže tudi v tem, da jih le 14 % pričakuje, da se jim bo osebni položaj v naslednjih petih letih poslabšal. V primerjavi s podatki iz prejšnjega barometra iz časa pred vstopom v EU, se je optimizem povečal: da se bo položaj poslabšal, meni tri odstotke manj Slovencev, da se bo položaj izboljšal, pa meni 44 % anketirancev (spomladi le 37 %).

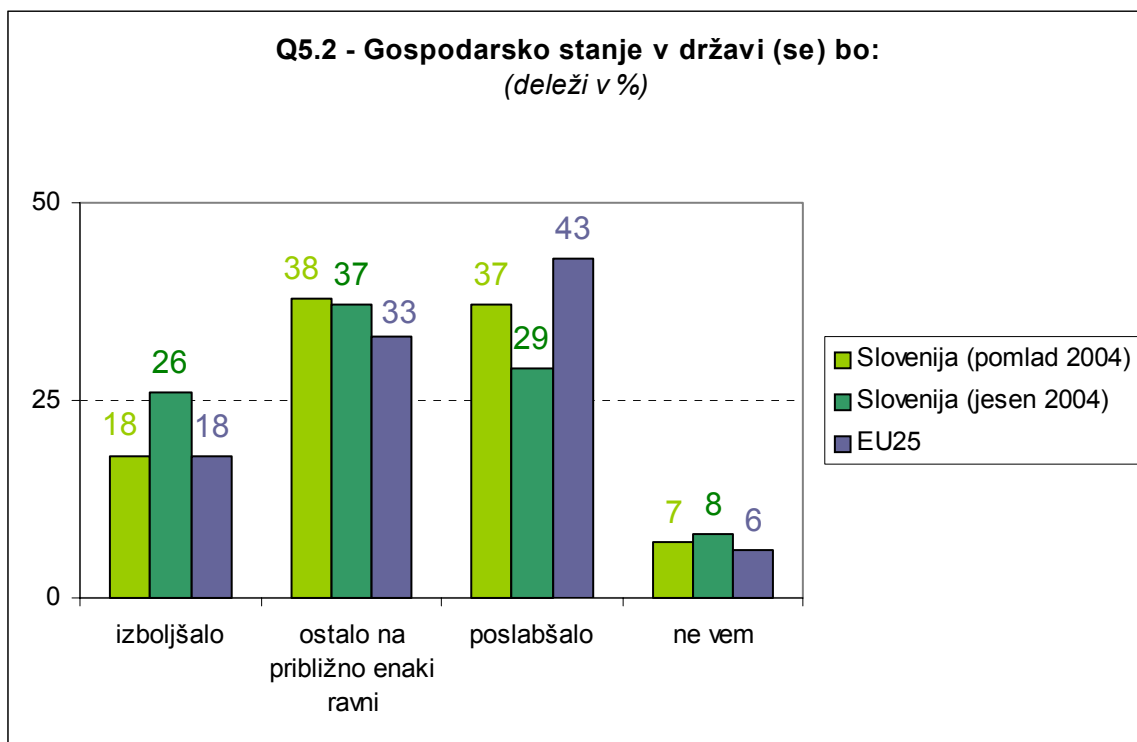

Podoben trend povečanja optimizma se zazna v kratkoročnejših napovedih. Na osebni področju v naslednjih dvanajstih mesecih so Slovenci manj optimistični: da se jim bo osebno življenje izboljšalo, meni skoraj tretjina vprašanih (32 %), le dobra desetina (11 %) pa pričakuje poslabšanje. Ti rezultati so zelo podobni evropskemu povprečju.

Q5.1 – Pričakovanja, da se bo vaše življenje v naslednjem letu:	izboljšalo	ostalo na približno enaki ravni	poslabšalo	ne vem
	(deleži v %)			
Slovenija (jesen 2004)	32	54	11	3
Slovenija (pomlad 2004)	29	51	15	5
EU25	35	50	13	3

V gospodarskih napovedih še več optimizma (Q5)

Podobne trende kažejo odgovori na vprašanje, kakšna so pričakovanja za prihodnjih dvanajst mesecev po posameznih področjih. Več optimizma lahko povežemo predvsem z vstopom v EU in z zamenjavo oblasti na slovenskih državnozbornskih volitvah, kar potrjujejo tudi slovenske raziskave javnega mnenja, kjer vlada in premier Janez Janša dosegata visoke odstotke zaupanja. Prav pri vprašanju o gospodarskem položaju države je največji premik – pred pol leta je le 18 % anketiranih menilo, da se bo položaj v enem letu izboljšal, danes pa tako meni kar 26 %, kar je precej višje tudi od evropskega povprečja. Višji odstotek od Slovenije imajo le Estonija, Latvija in Irska, kar bi verjetno lahko pripisali visoki gospodarski rasti omenjenih držav. Vprašanje pa je, koliko ljudi je bolj optimističnih zaradi nove vlade in koliko zaradi nove politično-gospodarske unije, ki glede na visoko zmago na evropskem referendumu gotovo pomeni visoko zaupanje v njen gospodarski razvoj. Da je pomembnejši dejavnik prav zamenjava vlade, pa bi lahko sklepali iz tega, da je tudi pred pol leta bilo vsem jasno, da bo Slovenija postala članica EU, medtem ko ankete javnega mnenja notranjepolitičnega zasuka niso napovedovale.

Finančno stanje slovenskih gospodinjstev bo ostalo na približno enaki ravni, meni kar 60 % vseh anketiranih, kar je najvišji odstotek enako opredeljenih v vseh delih tega vprašanja. Da se bo stanje izboljšalo, meni sedaj 23 % (pred pol leta le 18 %), da se bo poslabšalo, pa le 15 % (prej 21 %).

Q5.3 - Finančno stanje vašega gospodinjstva (se) bo:	izboljšalo	ostalo na približno enaki ravni	poslabšalo	ne vem
	(deleži v %)			
Slovenija (jesen 2004)	23	60	15	3
Slovenija (pomlad 2004)	18	57	21	4
EU25	24	21	52	3

Možnosti za zaposlitev se po mnenju treh četrtin ljudi ne bo izboljšalo (polovica teh meni, da se bo stanje celo poslabšalo), le 18 % pa jih meni obratno.

Q5.4 – Možnosti za zaposlitev v Sloveniji (se bodo):	izboljšale	ostale na približno enaki ravni	poslabšale	ne vem
	<i>(deleži v %)</i>			
Slovenija (jesen 2004)	18	38	38	6
Slovenija (pomlad 2004)	18	35	38	9
EU25	17	31	47	6

Dva od treh Slovencev ne pričakujeta sprememb glede svojega zaposlitvenega položaja. Zanimivo, da v nasprotju z 38 % tistih, ki mislijo, da se bodo zaposlitvene možnosti na splošno poslabšale, zase osebno to pričakuje le 9 %. Podoben razkorak je tudi v evropskem povprečju.

Q5.5 – Vaš osebni položaj z zaposlitvijo (se bo):	izboljšal	ostal na približno enaki ravni	poslabšal	ne vem
	<i>(deleži v %)</i>			
Slovenija (jesen 2004)	17	66	9	8
Slovenija (pomlad 2004)	15	51	8	25
EU25	22	60	10	8

Primerjava anketirancev po starosti kaže, da je največ optimizma glede osebnega položaja med študenti (80 %) in v populaciji, stari med 15-24 let (75 %). Pesimizem narašča s starostjo (v štirih starostnih kategorijah 15-24, 25-39, 40-54 in nad 55 stopnja narašča takole: 6 %, 9 %, 13 %, 20 %). Več pesimizma je tudi med osnovnošolsko izobraženimi (23 %) in samozaposlenimi (22 %).

Glede gospodarskega položaja pa so največji optimisti Korošci (48 %), politično desno orientirani (37 %), visoko izobraženi (33 %) in prebivalci večjih mest (33 %). Večji pesimisti so brezposelni (38 %) in samozaposleni (41 %).

Slovenska politika (Q16, D1, Q2, Q3)

Brezposelnost glavna tema politike (Q16)

Najpomembnejša tema za slovensko politiko tega trenutka je za vsakega drugega vprašanega problematika brezposelnosti (48 %), za slabo tretjino ekonomski položaj (30 %) in nato rast cen/inflacija (28 %). Sledijo kriminal (21 %), sistem zdravstvenega varstva (17 %), pokojnine (12 %), obdavčevanje (11 %) in stanovanjska problematika (10 %). Vse postavke se ne razlikujejo veliko od evropskega povprečja, razen pri štirih zadevah: v Sloveniji le trije odstotki ljudi med eno od dveh najpomembnejših zadev uvrščajo terorizem in priseljevanje (v EU25 16% in 13 %); bolj zaskrbljeni pa so glede inflacije - 27 % (EU25 16 %) in stanovanjske problematike - 10 % (EU25 4 %). Oboje je razumljivo glede na stanje v Sloveniji, ki se že od jugoslovanskih časov venomer bori z inflacijo in kjer se soočamo z velikimi težavami pri reševanju stanovanjskih problemov.

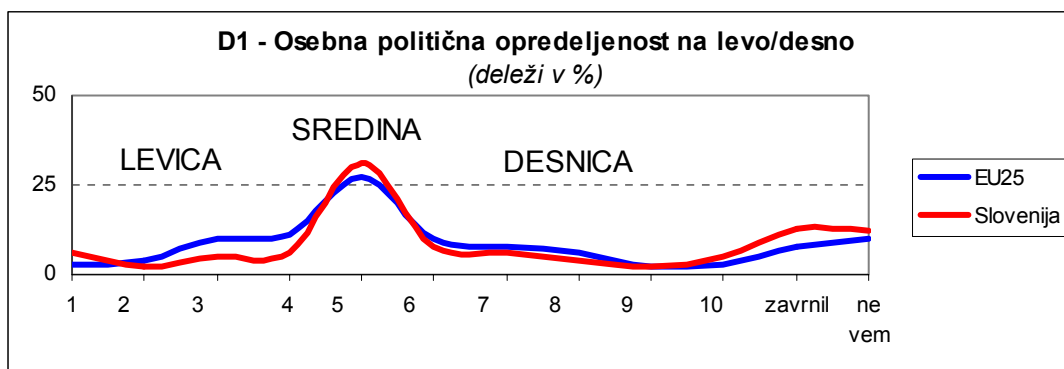
Q16 - Kateri sta po vašem mnenju dve najpomembnejši zadevi, s katerima se Slovenija trenutno sooča?	SI	EU 25	SI ž	SI m	SI l	SI s	SI d
	(deleži v %)						
Brezposelnost	48	46	53	42	44	46	43
Gospodarsko stanje	30	27	27	33	33	32	35
Rast cen / inflacija	27	16	24	29	22	29	28
Kriminal	21	24	21	21	20	20	24
Sistem zdravstvenega varstva	17	16	18	15	19	19	10
Pokojnine	12	12	15	8	13	14	9
Obdavčevanje	11	7	11	12	9	11	13
Stanovanjska problematika	10	4	10	11	14	10	12
Obramba / zunanje zadeve	4	2	4	5	4	5	3
Izobraževalni sistem	4	6	4	5	5	3	6
Terorizem	3	16	4	3	2	3	2
Imigracija (priseljavanje)	3	13	2	4	3	2	3
Javni prevoz	2	2	1	3	2	1	4
Varstvo okolja	2	3	3	2	1	2	3

LEGENDA: SI ž - ženske
SI m - moški
SI l – svetovnonazorsko levičarji
SI s – svetovnonazorsko sredinci
SI d – svetovnonazorsko desničarji

Socialno demografska primerjava kaže, da moška populacija poudarja bolj gospodarstvo in rast cen, ženska pa brezposelnost, pokojnine in sistem zdravstvenega varstva. Glede na svetovnonazorsko opredeljenost pa »levičarji« vidijo bolj pomembni zadevi pokojnine in sistem zdravstvenega varstva, »desničarji« pa obdavčenje, rast cen in kriminal. Vrstni red najpomembnejših zadev je bolj ali manj enak, ne glede na socialno demografske kazalce.

Točno na sredini med levico in desnico (D1)

Svoje politično mnenje skoraj tretjina Slovencev (31 %) postavlja točno na sredino, povprečna ocena pa bi bila 5,3 na desetstopenjski lestvici. Tudi preostalih na levi in desni je skoraj povsem enako število, kar pomeni, da gre za precej izenačeno razmerje med levico in desnico. To navsezadnje potrjuje tudi rezultat zadnjih državnozborskih volitev. Tudi drugi kriteriji ne dajejo večjih razlik v politični opredeljenosti, saj so skoraj vse kategorije v razmiku med stopnjama 5 in 6. Največja razlika med kategorijama se pojavi pri poklicnem statusu – menedžerji se uvrščajo v stopnjo 5, samozaposleni pa v 6,3. Pomanjkljivost teh vzorcev je, da so razmeroma majhni. Kar ena četrtnina vprašanih (25 %) pa na to vprašanje ni želela ali znala odgovoriti, kar je nižje od povprečja EU25 (18 %). Evropsko povprečje ni tako ostro postavljeno točno na sredino. Gotovo pa ta primerjava ni najbolj verodostojna zaradi številnih strank, ki svojo usmerjenost deklarirajo drugače kot izvajajo politiko. Podobna relativnost velja tudi za posameznike.

38 % Slovencev nikoli nikogar ne prepričuje o politiki (Q2, Q3)

Več o isti tematiki povedo odgovori na naslednji vprašanji:

Q2 - Ali bi rekli, da se ob srečanjih s prijatelji pogovarjate o političnih zadevah pogosto, včasih ali nikoli?			Q3 - Kadar imate o nečem trdno mnenje, ali kdaj prepričujete svoje prijatelje, sorodnike ali sodelavce, da bi s strinjali z vami?		
	SI	EU25		SI	EU25
Pogosto	16 %	16 %	Pogosto	9 %	12 %
Občasno	58 %	56 %	Občasno	28 %	37 %
Nikoli	26 %	27 %	Redko	24 %	28 %
			Nikoli	38 %	23 %

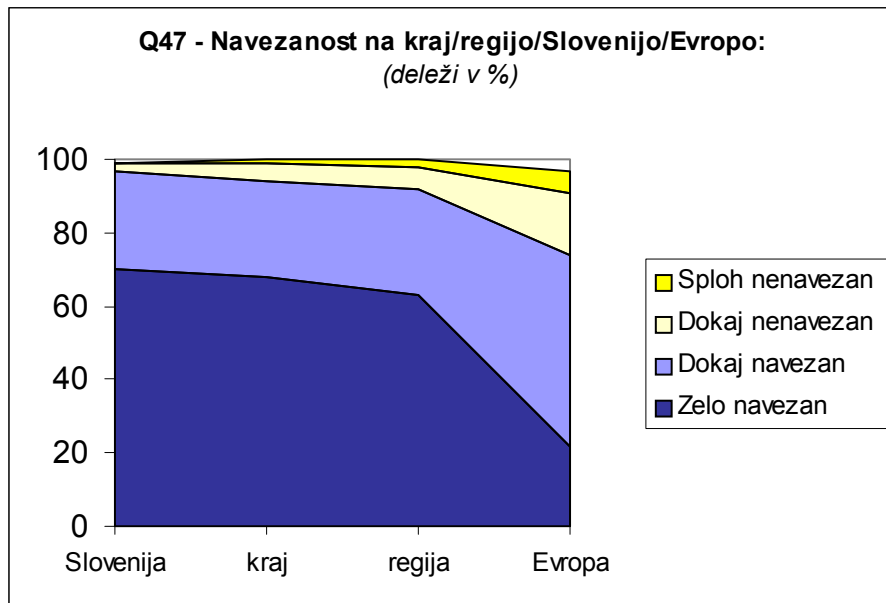
Vsak četrti Slovenec (26 %) se s prijatelji nikoli ne pogovarja o politiki, le 16 % pa to počne pogosto. Skoraj identične rezultate daje tudi povprečje EU 25.

Pri prepričevanju o svojih političnih mnenjih pa je z evropskim povprečjem kar precej razlik. Delež ljudi, ki nikoli ne prepričujejo svojih bližnjih o političnih stališčih, je drugi najvišji med vsemi državami, podoben češkemu (39 %), španskemu (36 %) in madžarskemu (35 %).

II. SLOVENIJA V EU

Nacionalna ali evropska identiteta?

Ljudje lahko čutijo različne stopnje navezanosti na svoj domači kraj, regijo, državo ali Evropo. Slovenski anketiranci so stopnje svoje navezanosti takole izrazili: na svoj domači kraj/mesto/vas je navezanih 93 %, na regijo 92 %, na Slovenijo 97 %, na Evropo pa 74 %. Pri slednji je delež tistih, ki so navezanost izrazili z *zelo* navezan, le 22 %, medtem ko so za prve tri kategorije odstotki precej višji: regija 63, kraj 68 in Slovenija 70 %.

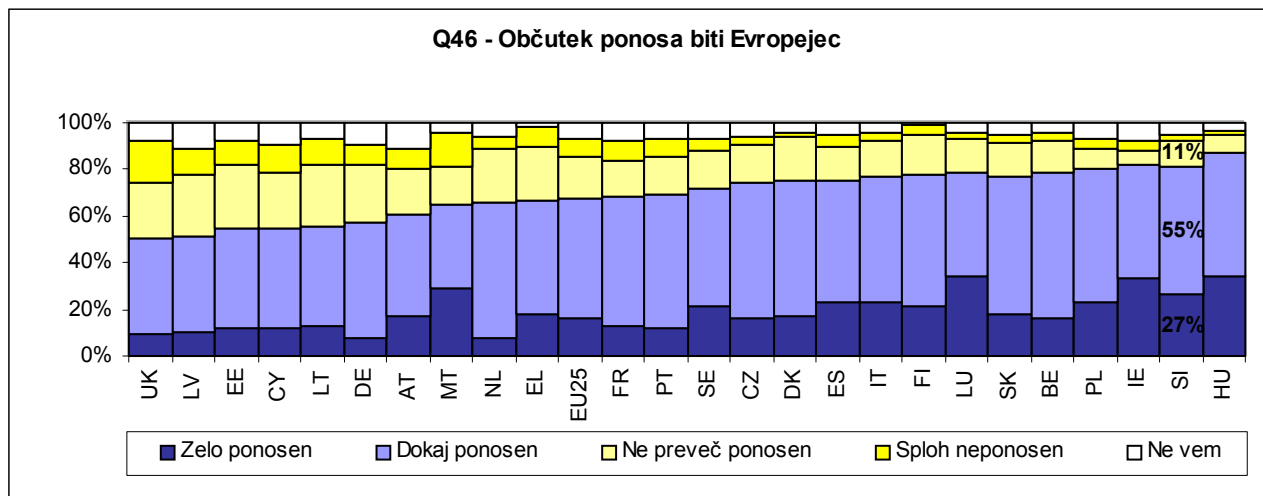
Navezanost na Evropo narašča s starostjo prebivalstva (33 % 15-24 letnikov in le 17 % starejših od 55 let pravi, da na Evropo niso navezani). Manjša navezanost na Evropo se kaže tudi pri kategoriji študentov (nenavezanih 32 %) in ljudi, ki so doma brez redne zaposlitve in skrbijo za domače gospodinjstvo (nenavezanih 40 %). Na drugi strani so menedžerji, med katerimi je na Evropo navezanih le 15 %.

Navezanost na Slovenijo je malce nižja pri ljudeh iz mešanih zakonov (kjer sta eden ali oba starša rojena izven Slovenije) – 10 % teh ljudi izraža, da na Slovenijo niso navezani. Večjo nenavezanost izražajo tudi študentje, 6 % in ljudje, ki menijo, da je EU nekaj slabega – 9 % ali da je imidž EU slab – 8 %. Pri študentih gre populacijo z zelo trdnim mnenjem, saj nihče na to vprašanje ni odgovoril z ne vem.

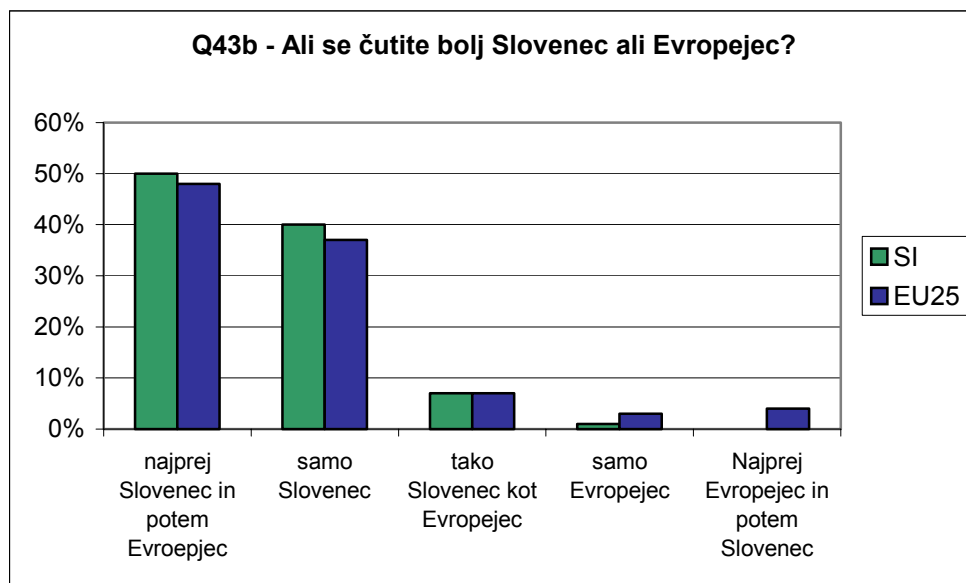
Ponos na svoje državljanstvo izraža 96 % anketiranih, kar je višje od evropskega povprečja (86 %), posebej še v kategoriji, ki se je izrazila za *zelo ponosne*: Slovenija 70 %, EU25 pa le 45 %.

Q45 – Ali ste ponosni, da ste državljan-ka Slovenije?	Zelo ponosen	Dokaj ponosen	Ne preveč ponosen	Sploh nisem ponosen	Ne vem	Ponosen	Nisem ponosen
	(deleži v %)						
EU25	45	41	9	2	2	86	11
SI	70	26	3	1	1	96	4

Ponos biti Evropejec/ka je izrazilo kar 82 % Slovencev, daleč nad povprečjem EU25 (68 %); od Slovencev so ponosnejši le Madžari (87 %).

Anketirancev, ki bi izbrali odgovor, da so najprej Evropejci in potem Slovenci, skoraj ni. Obratno kategorijo, najprej Slovenci in nato Evropejci, je izbrala polovica ljudi (50 %), kar 40 % pa jih meni, da so samo Slovenci. Spontan odgovor, da se čutijo tako Slovenci kot Evropejci, je izrazilo 7 % anketirancev.

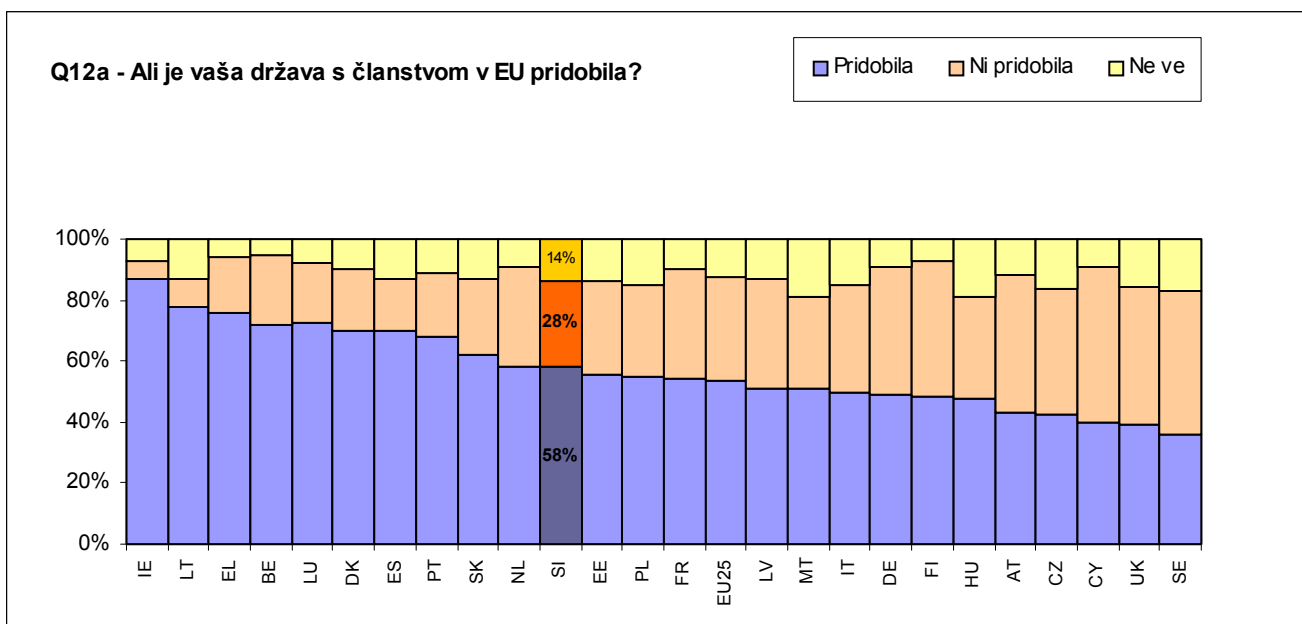
Slovenija v Evropi (Q11a, Q12a, Q13, Q16)

Članstvo Slovenije v EU je dobro

Da je članstvo Slovenije v EU nekaj dobrega, meni 52 % anketirancev, da je slabo, pa le 5 %. Višji delež ljudi, ki menijo, da je članstvo njihove države v EU nekaj dobrega imajo le še Slovaška, Luksemburg in Irska.

Q12b - Splošno gledano, ali mislite, da je članstvo Slovenije v EU ... ?	Dobro	Slabo	Ne dobro ne slabo	Ne vem
	(deleži v %)			
SI	52	5	38	4
EU25	56	13	28	3

Večina Slovencev je prepričanih, da je Slovenija z vstopom v EU pridobila (58 %), da ni nič pridobila pa jih meni 28 %, kar je malce boljše od povprečja EU 25. Da Slovenija ni s članstvom nič pridobila so še posebej prepričani med brezposelnimi (40 %), osnovnošolsko izobraženimi (32 %), rojenimi v evropskih državah izven EU (33 %), samozaposlenimi (39 %) in med nezadovoljnimi z demokracijo v EU (41 %). Da je pridobila pa misli višji delež anketiranih med moškimi (64 %), visoko izobraženimi in študenti (65 %) in desne politične usmeritve (65 %), menadžerji (67 %), uradniki (68 %) in zadovoljnimi z demokracijo (68 %).

Visok ugled EU

Slovensko mnenje o ugledu EU je zelo visoko in na četrtem mestu z 62 % opredeljenih. To še bolj potrjuje le 5 % tistih, ki mislijo, da je obratno, kar presegajo le Irci (4 %), povprečje EU25 pa je 15 %. V tem pogledu je Slovenija bolj podobna sredozemskim kot srednje in severoevropskim državam.

Q13 Ali ima EU za vas nasplošno zelo pozitiven, dokaj pozitiven, nevtralen, dokaj negativen, ali zelo negativen ugled?

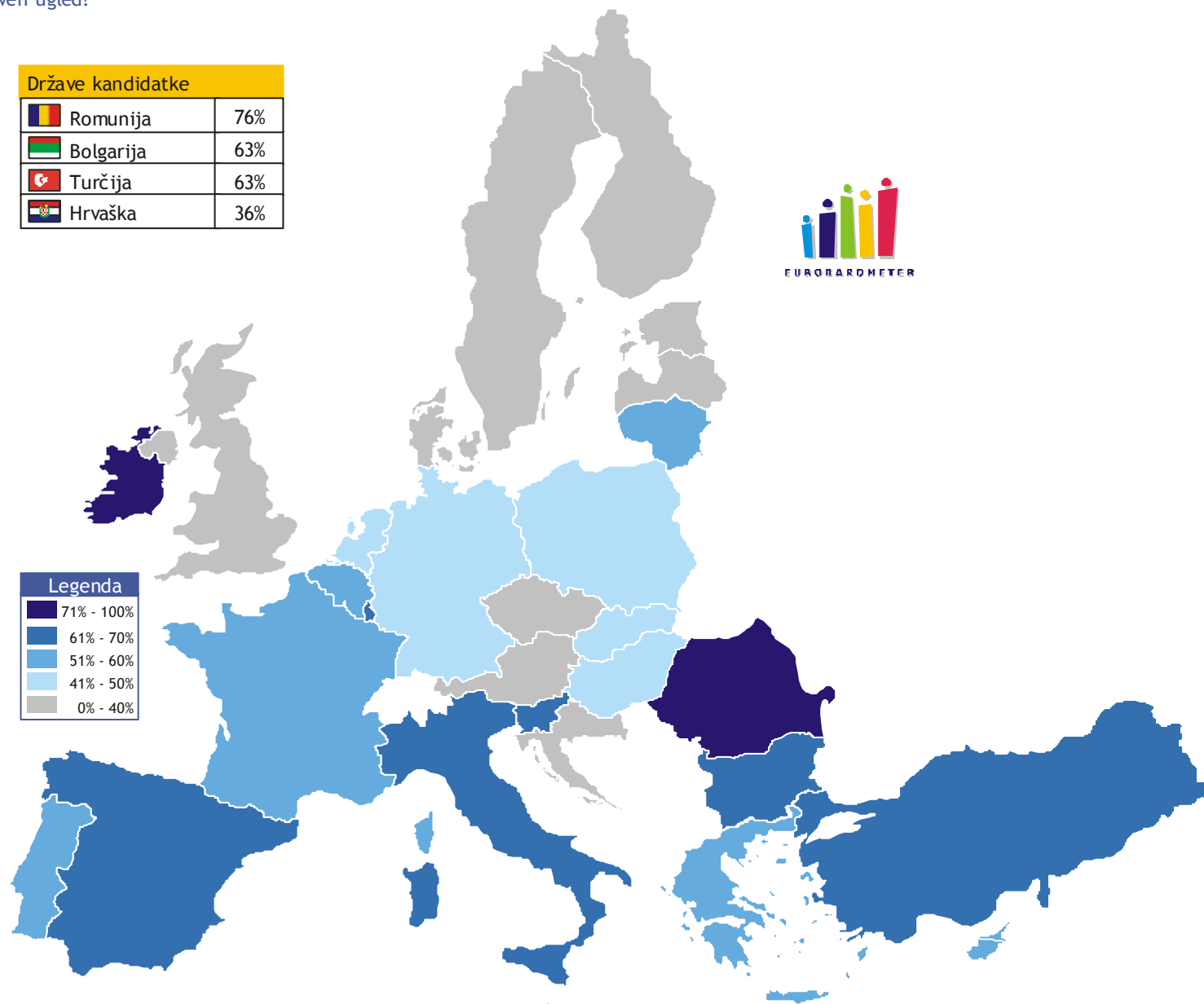
Odgovor: Zelo pozitiven

Države članice	
Irska	75%
Italija	64%
Španija	62%
Slovenija	62%
Luksemburg	61%
Portugalska	60%
Litva	60%
Belgija	59%
Grčija	58%
Francija	53%
Ciper	51%
EU25	50%
Slovaška	48%
Nemčija	47%
Poljska	46%
Madžarska	46%
Nizozemska	45%
Malta	45%
Češka	40%
Latvija	40%
Danska	38%
Švedska	38%
Estonija	38%
Finska	35%
Avstrija	34%
Združeno kraljestvo	32%

*Severni Ciper (5%)

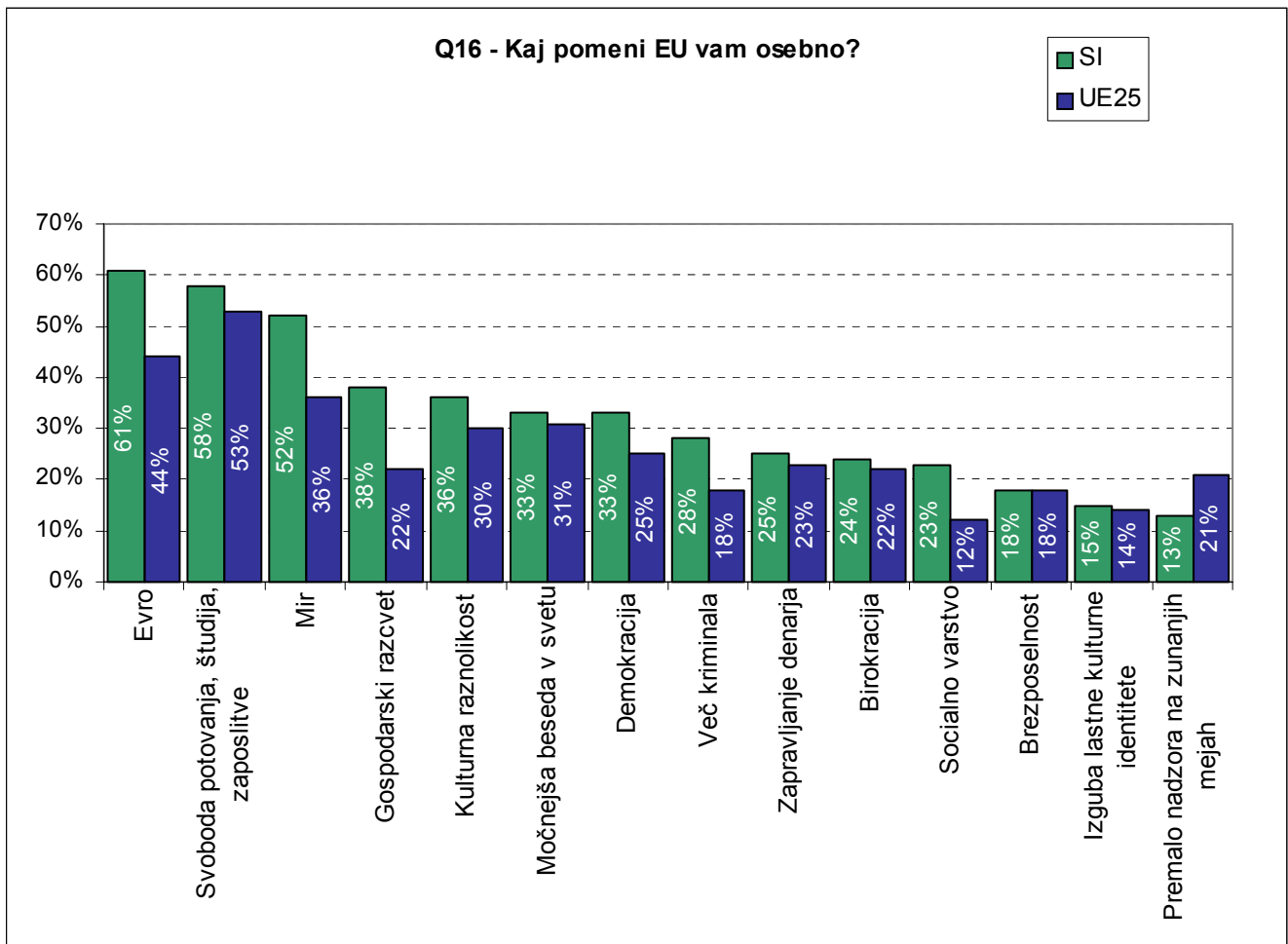
Države kandidatke	
Romunija	76%
Bolgarija	63%
Turčija	63%
Hrvaška	36%

Legenda	
	71% - 100%
	61% - 70%
	51% - 60%
	41% - 50%
	0% - 40%

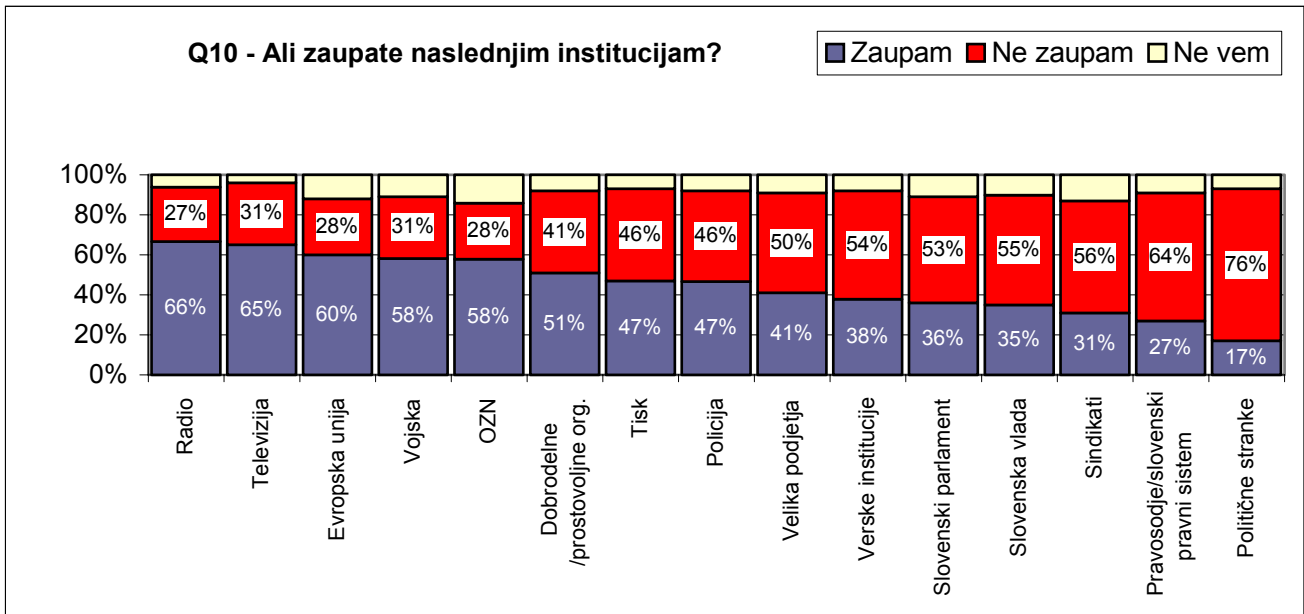
Evro, svoboda in mir glavni razlogi

Vprašanje "Kaj pomeni EU vam osebno?" je imelo petnajst ponujenih odgovorov. Daleč največji delež ljudi vidi osebno korist v enotni valuti evru (61 %), kar presegajo le Belgijci, sledi svoboda potovanja, študija in dela (58 %) in mir (52 %). Dobri tretjini pomeni tudi gospodarski razcvet (38 %), kulturna raznolikost (36 %), močnejša beseda v svetu (33 %) in demokracija (33 %). Sledijo razlogi: več kriminala (28 %), zapravljanje denarja (25 %), birokracija (24 %), socialno varstvo (23 %), brezposelnost (18 %), izguba lastne kulturne identitete (15 %) in premalo nadzora na zunanjih mejah (13 %). Pri večini razlogov je slovenski delež višji od povprečja EU25, kar kaže, da Slovenci nasploh vidijo več osebnih koristi v EU kot povprečni Evropejec.

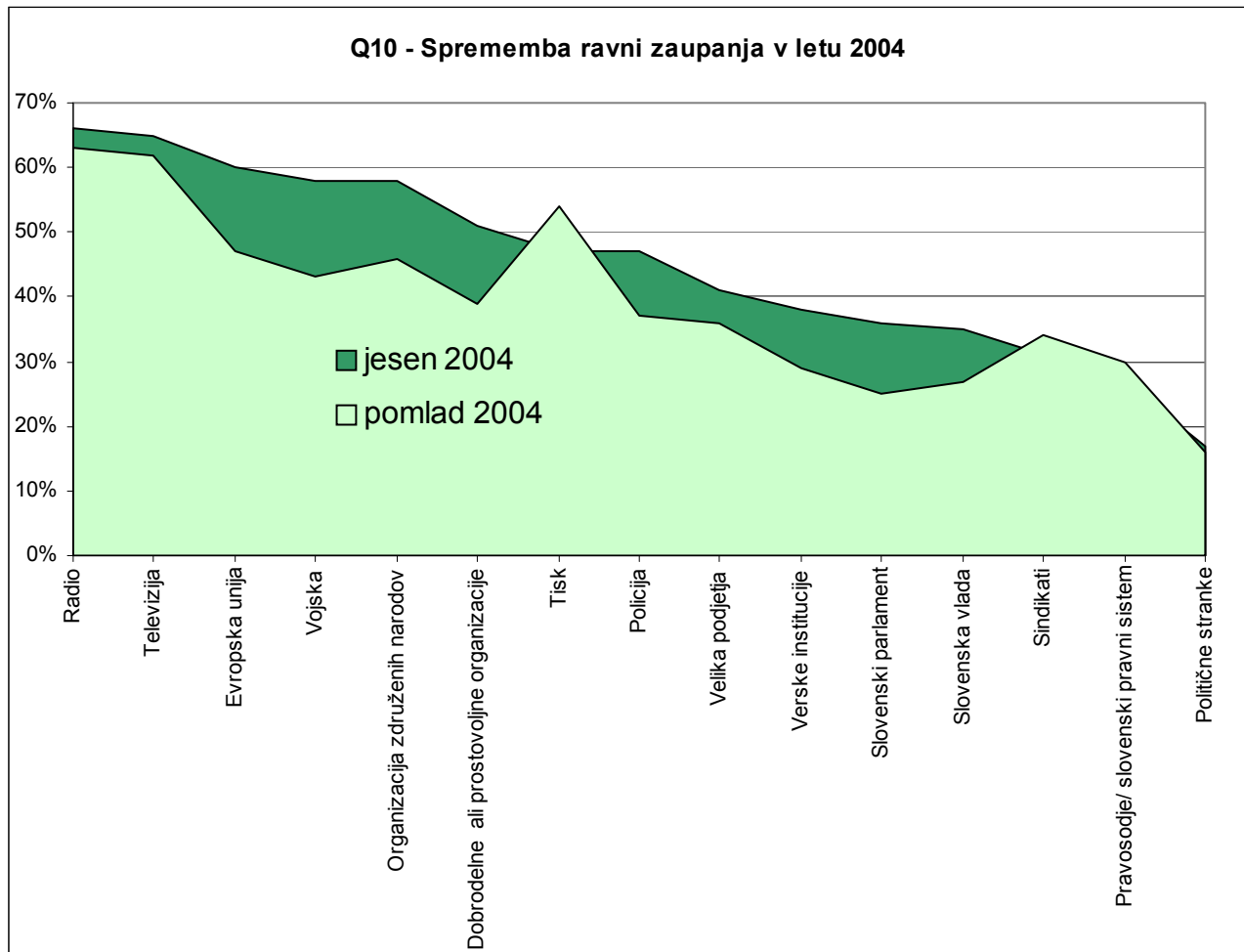
Raven zaupanja v različne institucije (Q10, Q29)

Vprašanje o zaupanju v posamezne javne institucije se je glasilo: "Zanima nas, kako zaupate posameznim institucijam. Za vsako od naslednjih institucij nam povejte, ali se nagibate k temu, da ji zaupate ali se nagibate k temu, da ji ne zaupate?" Največ ljudi zaupa elektronskim medijem: radiu 66 % in televiziji 65 %. Sledijo Evropska unija, ki ji zaupa 60 %, vojska in Organizacija združenih narodov po 58 % ter dobredelne in prostovoljne organizacije z 51 %. V tisk in policijo približno enako število ljudi zaupa (47 %) kot ne zaupa (46 %). Velikim podjetjem zaupa 41 % vprašanih, kar je več kot v verske institucije (38 %) in slovensko politiko. Za odstotek več ljudi zaupa Državnemu zboru (36 %) kot Vladi RS (35 %), kar je obratno razmerje kot v večini slovenskih javnomnenjskih anket. Še manj ljudi zaupa sindikalnim organizacijam - 31 %, slovenskemu pravosodju 27 %. Na repu so politične stranke, v katere zaupa le 17 % anketiranih.

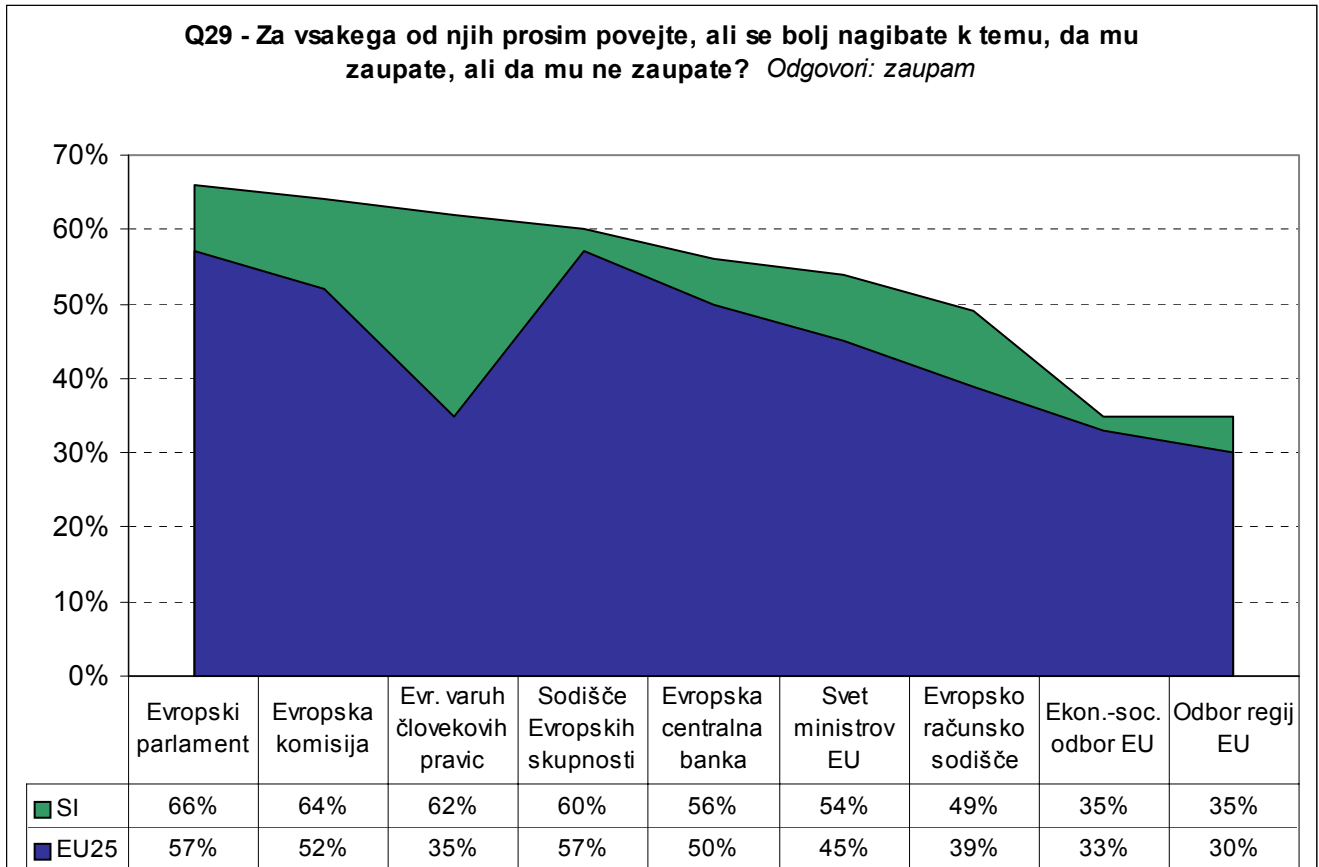
V Sloveniji je trend rasti zaupanja v različne institucije povsod, razen pri tisku, sindikatih in pravosodnem sistemu. Velik porast je pri zaupanju v Evropsko unijo – z manj kot polovice na 60 %. Podobno je z vojsko (s 43% na 58 %) in dobrodelnimi organizacijami (z 39% na 52 %). Več kot deset odstotnih točk je poraslo tudi zaupanje v parlament (s četrte na 36 %) in vlado (s 27 % na 35 %). Večina novih deležev je sedaj bližje povprečju petindvajsetice, kot je to bilo spomladi.

Q-10 Kako zaupate posameznim institucijam? Ali se nagibate k temu, da jim zaupate ali da jim ne zaupate?	SI jesen 2004		SI pomlad 2004		EU25	
	Bolj zaupa	Bolj ne zaupa	Bolj zaupa	Bolj ne zaupa	Bolj zaupa	Bolj ne zaupa
	<i>(deleži v %)</i>					
Radio	66	27	63	31	63	31
Televizija	65	31	62	32	50	45
Evropska unija	60	28	47	39	50	36
Vojska	58	31	43	45	69	22
Organizacija združenih narodov	58	28	46	42	54	32
Dobrodelne ali prostovoljne organizacije	51	41	39	53	66	25
Tisk	47	46	54	41	42	52
Policija	47	46	37	55	64	31
Velika podjetja	41	50	36	55	31	58
Verske institucije	38	54	29	62	46	44
Slovenski parlament	36	53	25	69	38	55
Slovenska vlada	35	55	27	66	34	60
Sindikati	31	56	34	56	39	47
Pravosodje/ slovenski pravni sistem	27	64	30	63	45	49
Politične stranke	17	76	16	77	17	77

Občutek (ne)zaupanja v EU (Q29, Q17)

Podobno vprašanje o stopnji zaupanja je bilo postavljeno za različne evropske institucije. Slovenci zaupajo v vse institucije bolj kot je povprečje petindvajseterice. Stopnja zaupanja je povezana tudi s poznavanjem – manj ljudi zaupa v »neznano« Evropsko računsko sodišče in več v Evropsko komisijo in Evropski parlament. To potrjuje tudi dokaj različna stopnja zaupanja v računsko in evropsko sodišče. Prvo je manj znano širši javnosti zaradi specifičnosti in je zato tudi zaupanje manjše. V slednja skupaj z ombudsmanom in Evropskih sodiščem zaupa več kot 60 % vprašanih. Posebej velika razlika je pri stopnji zaupanja v evropskega ombudsmana, ki je v nekaterih evropskih državah precej neznan, kar je tudi vzrok za manjše zaupanje. V Sloveniji pa je institucija nacionalnega varuha človekovih pravic od uvedbe demokracije naprej zelo prisotna v javnosti.

Evropska unija osebno vzbuja občutek upanja skoraj 60 % Slovincem, kar je primerljivo z drugimi novimi članicami. Slabi tretjini vzbuja tudi občutek zaupanja (31 %). Drugi občutki pa ne presegajo desetine anketirancev.

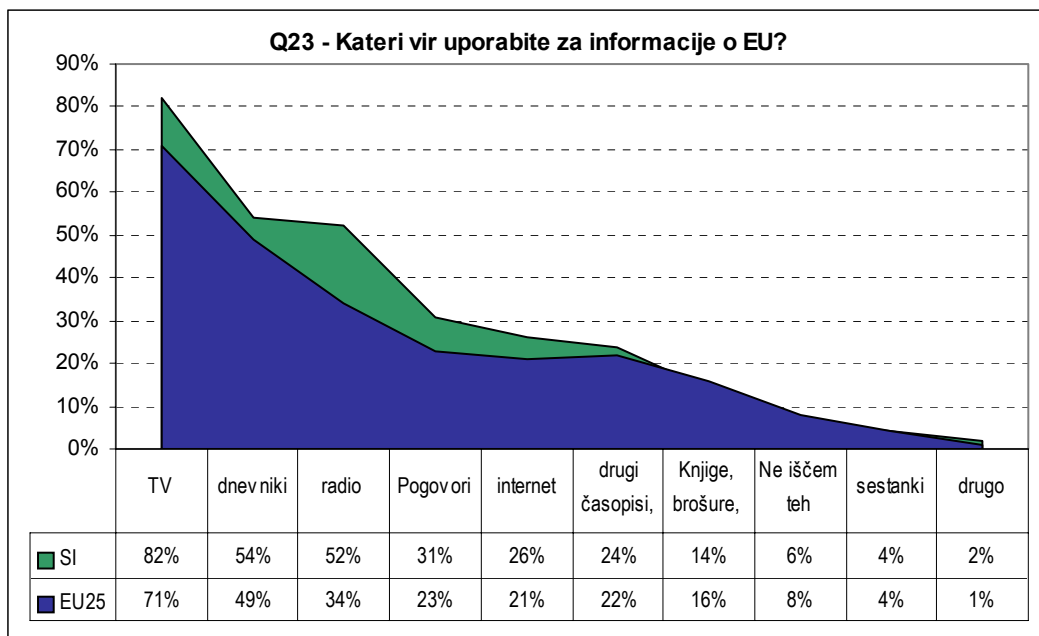
Q17 - Evropska unija vam osebno vzbuja občutek:	SI	EU25
	<i>(deleži v %)</i>	
upanja	59	47
zaupanja	31	24
nezaupanja	9	18
brezbrižnosti	9	19
navdušenja	7	7
ne vem	6	3
tesnobe	2	17
njenega zavračanja	1	5

III. POZNAVANJE EU

Kje dobiti informacije o EU (Q23)

Slovenci Evropsko unijo in njeno delovanje razmeroma dobro poznajo. V primerjavi z drugimi prebivalci EU bi Slovence lahko opredelili kot evropsko zelo zavedne, saj odgovori kažejo na dokaj dobro poznavanje in pozitivno opredeljevanje do evropske ideje.

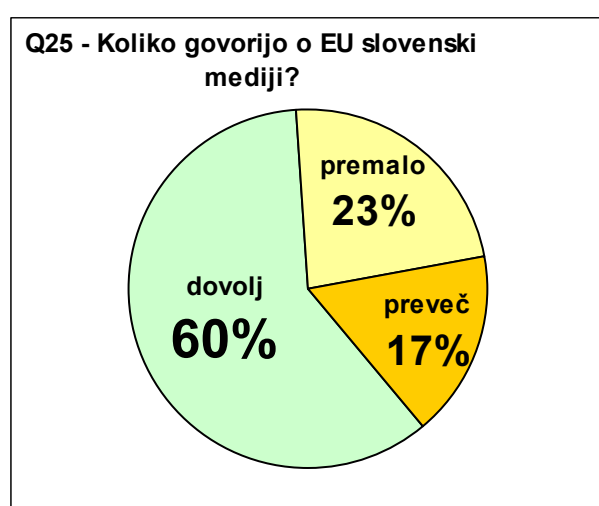
Slovenci zase ocenjujejo, da poznajo EU srednje dobro, na lestvici od 1 do 10 je to stopnja 4,6. Vse države članice imajo zelo podobne rezultate pri tem vprašanju, čeprav se pri konkretnem poznavanju med njimi pokažejo zelo velike razlike, kot bomo videli v zadnjem razdelku tretjega dela poročila. Velika večina anketirancev dobi informacije o EU s televizijo (82 %), dobra polovica z dnevnim časopisjem (54 %) in preko radia (52 %), slaba tretjina iz pogovorov (31 %) in četrtnina preko interneta (26 %) in iz revij (24 %). V primerjavi z evropskim povprečjem gre za višje odstotke, kar posledično pomeni, da Slovenci iz medijev dobijo več informativnih vsebin kot v EU25. Glede na spol so razlike v pretežno večji uporabi vseh virov pri moških, razen knjig/brošur/informacijskih letakov. Posebej izrazito je to pri dnevnem časopisju (ž – 49 %, m-60 %) in internetu (ž-21 %, m-31 %).

Anketiranci večinoma (58 %) menijo, da slovenski mediji o EU govorijo ravno dovolj, 22 % jih meni, da je tega premalo, 16 % pa, da je tega preveč. Enako zaporedje daje tudi mnenje EU25.

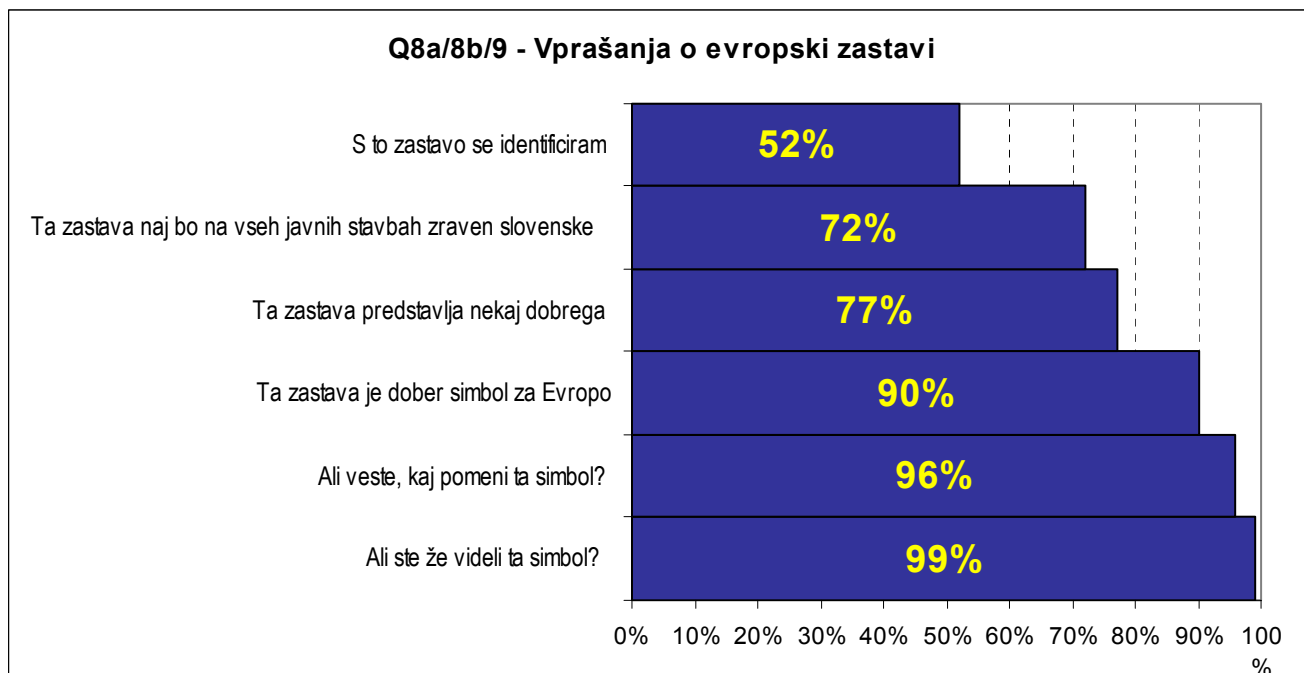
O objektivnosti poročanja pa jih večina (54 %) meni, da so slovenski mediji objektivni, 30 %, da o EU poročajo preveč pozitivno in le 5 % da preveč negativno. Desetina anketiranih (11 %) ni imela izdelanega mnenja.

In želje? Največ anketirancev si želi informacije o EU iz televizije (66 %), dnevnikov (43 %) in radia (42 %). Sledijo internet (23 %), podrobnejša brošura (18 %), revije (17 %). Slaba desetina (8 %) ne želi o EU nobenih informacij.

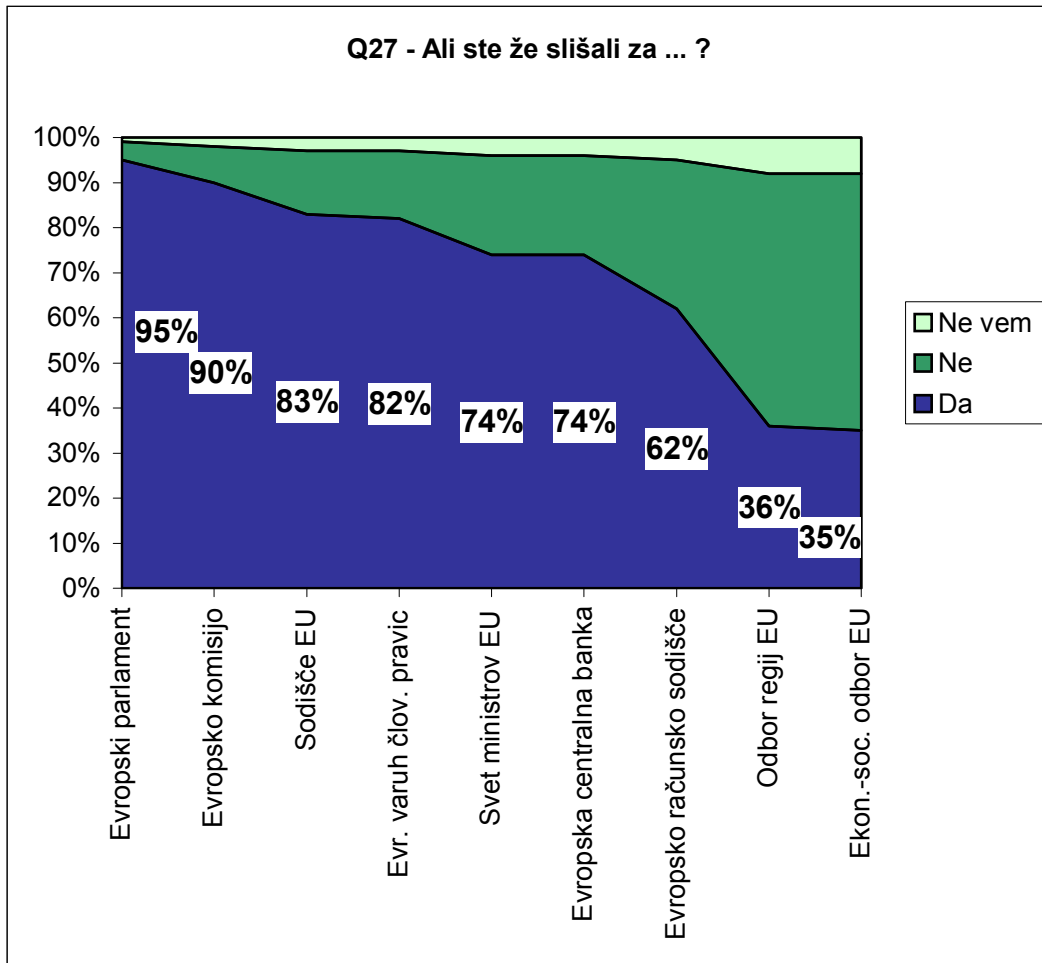
Simboli

Ob pogledu na evropsko zastavo je 96 % odstotkov Slovencev vedelo, za kaj gre, kar 99 % pa je ta simbol že nekje videlo. Da je to dober simbol Evrope, jih meni 90 %, kar med drugimi članicami presegajo le Belgijci. Slovenci se tudi večinsko (77 %) strinjajo, da evropska zastava pomeni nekaj dobrega, čeprav se le polovica vprašanih identificira s to zastavo. V tem bi se v primerjavi z drugimi članicami uvrstili med, pogojno rečeno, bolj evroskeptične nacije. Da pri tem vprašanju mnenje malce negativno odstopa, je povezano s slovenskim izražanjem nacionalnih čustev, kjer je izobešanje nacionalne zastave skoraj povsem omejeno na zastave, ki jih ob praznikih obešajo državni organi, medtem ko na zasebnih hišah zastav skorajda ni. Glede slednjih vprašani tudi večinsko (72 %) menijo, da naj bo evropska izobešena poleg slovenske.

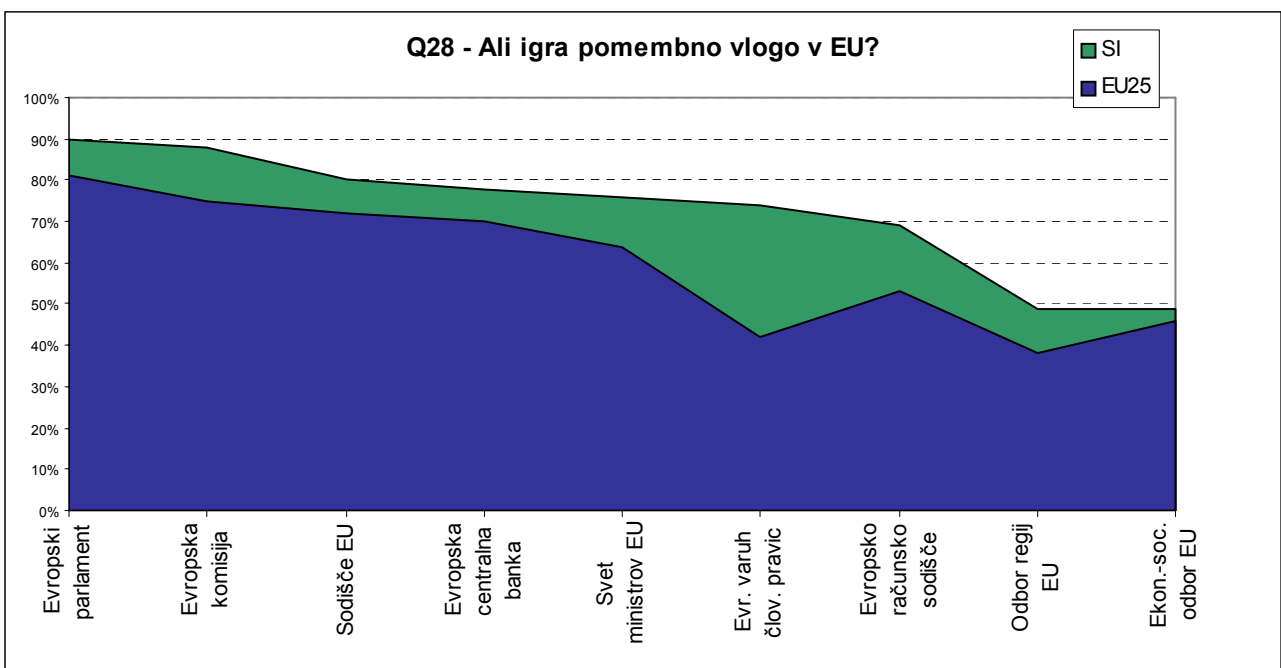

Institucije

Večina Slovencev pozna različne evropske organe in jih ima za zelo pomembne. Na vprašanje, ali ste že slišali za to ali drugo institucijo, so v veliki večini odgovorili, da so že slišali za vse našete institucije. Stopnja pozitivnih odgovorov je prav v vsakem vprašanju višja od povprečja EU25. Zanimivo je tudi, da je skoraj trikrat več Slovencev (74 %) kot Francozov (26 %) že slišalo za evropskega ombudsmana, čeprav ima ta sedež v Franciji. Enako velja za primerjavo o poznavanju nekaterih institucij, ki imajo sedež v Belgiji (Bruslju); za Odbor regij EU in za Ekonomsko-socialni odbor je slišalo 36 % oz. 35 % Slovencev in le 22 % oz. 30 % Belgijcev.

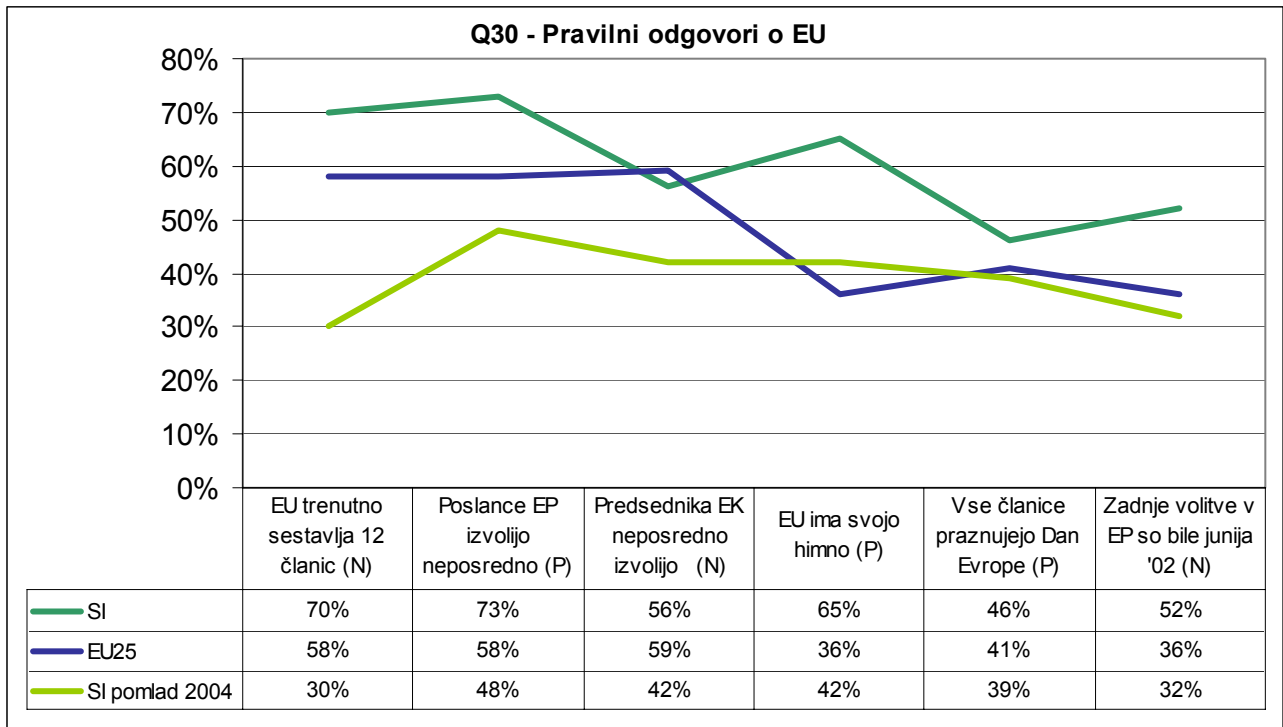

Na vprašanja o pomembnosti posameznih institucij v delovanju EU so jim dali v povprečju večjo težo od evropskega povprečja. Posebej velika razlika je pri oceni pomembnosti evropskega ombudsmana – trije od štirih Slovencev imajo ta organ za pomemben, medtem ko tako misli le slaba polovica Evropejcev. Podobno kot Slovenci menijo le še Finci z 79 %, vsi drugi so pod 70%, šest držav petindvajseterice celo pod 30 %.

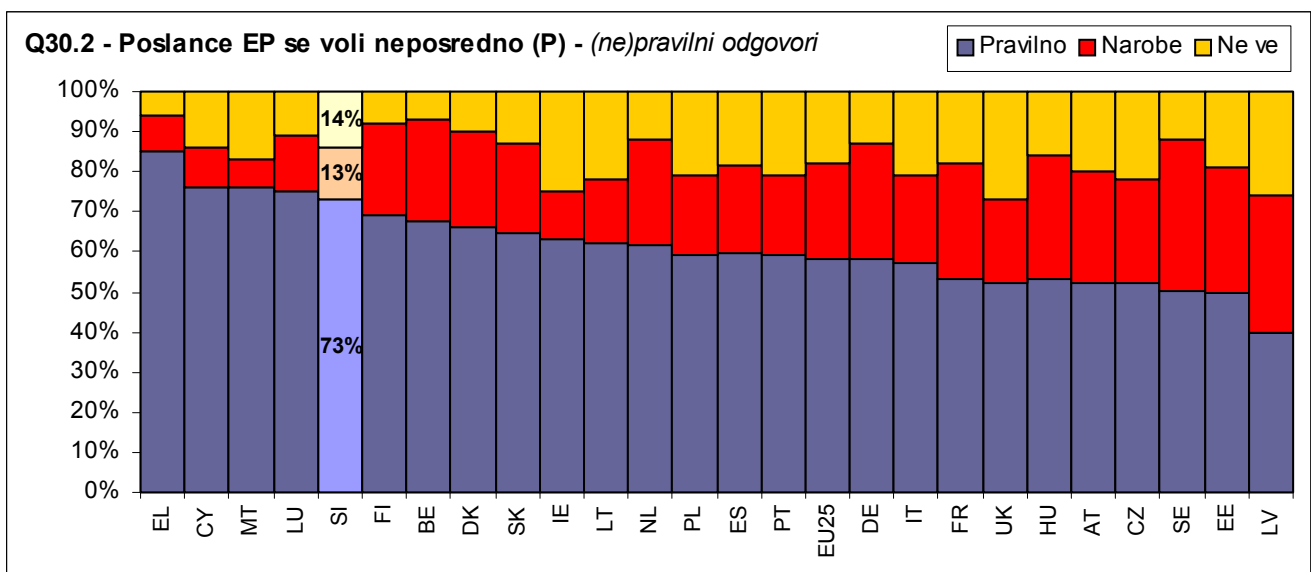

Kako Slovenci poznajo EU?(Q30)

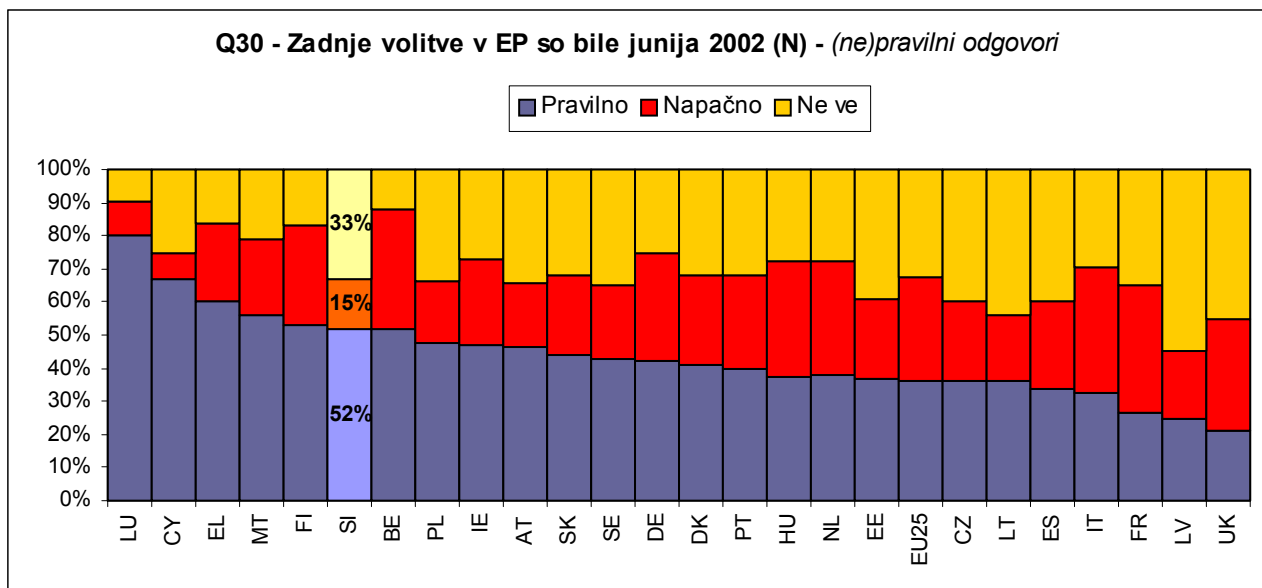
Anketiranci so dobili vprašanja oz. trditve o ustroju EU, preko katerih bi bila razvidno, kako dobro je znanje prebivalstva o osnovnih dejstvih glede EU. Anketiranci so pokazali boljše poznavanje osnovnih dejstev o EU od evropskega povprečja (z izjemo glede izvolitve predsednika Komisije). Še večja razlika pa je v primerjavi s pomladno anketo, ki je potekala pred prvomajskim pristopom novih članic in junijskimi evropskimi volitvami. Ta dva dogodka sta znanje Slovencev o EU zelo povečala. Pred pol leta je le 30 % Slovencev vedelo za pravo število članic, danes pa jih to ve kar 70 %. Pozitiven trend poznavanja je zaznati tudi v EU25, čeprav je ta, razumljivo, nižji.

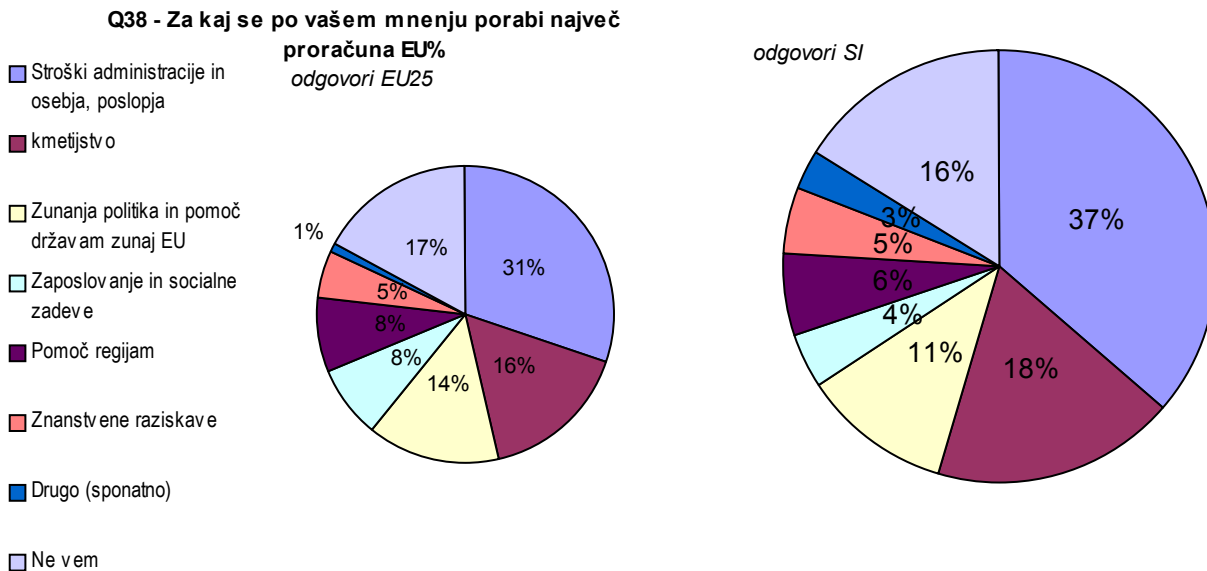
Pri poznavanju volitev v EP se Slovenci skupaj z drugimi (naj)manjšimi članicami uvrščajo na vrh tabele. Vse tri geografsko manjše članice od Slovenije imajo še višji odstotek prebivalstva, ki pozna evropske volitve. Med petimi najvišje uvrščenimi državami so štiri geografsko najmanjše (Ciper, Malta, Luksemburg in Slovenija).

V drugi tabeli je podoben položaj. V prvi četverici so tri številčno najmanjše države (Luksemburg, Ciper in Malta), Slovenija jim sledi na sedmem mestu, med zadnjimi štirimi pa so tri od štirih najštevilčnejših članic (Združeno kraljestvo, Francija in Italija).

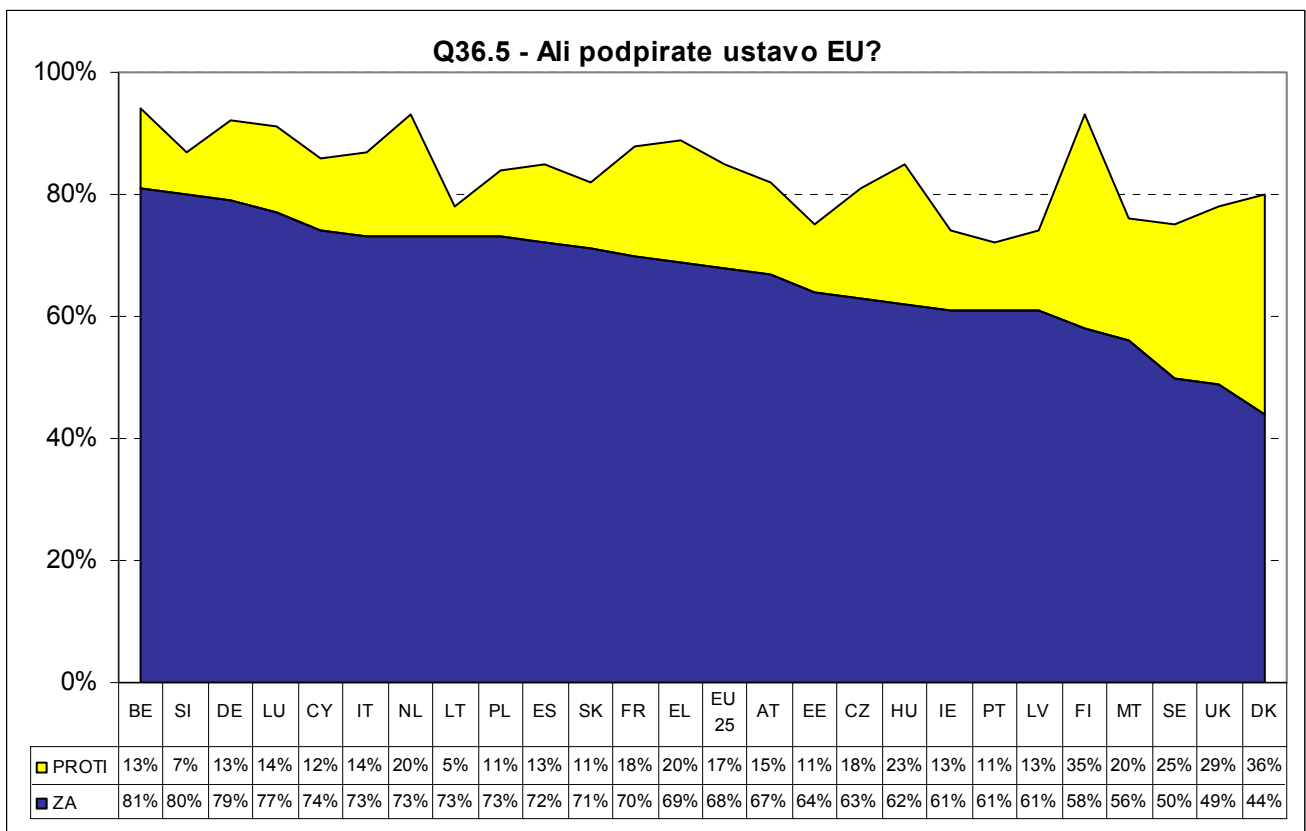
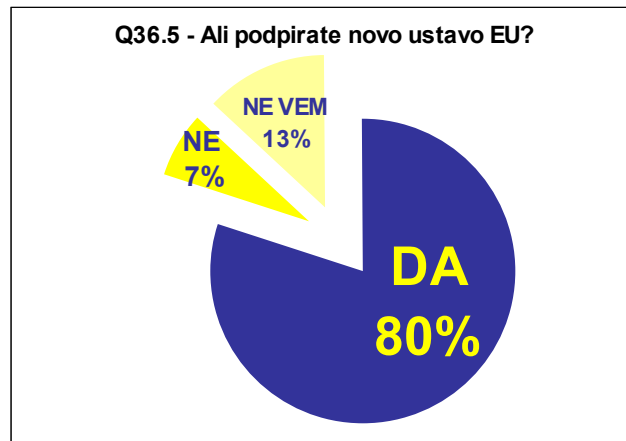
Zanimive rezultate dajejo tudi odgovori na vprašanje o porabi evropskega proračuna. Vrstni red deležev posameznih odgovorov za Slovenijo in EU25 je povsem enak. Razlike so le v nekaj odstotkih. V Sloveniji še več ljudi kot v povprečju EU25 meni, da gre največji delež proračuna EU za stroške administracije – 37 %. Sledi kmetijstvo z 18 % in stroški za zunanjo politiko in pomoč državam izven EU z 11 %. Precej visok delež ljudi je tudi dejal, da odgovora ne ve – 16 %.

III. PRIHODNOST EVROPSKE UNIJE

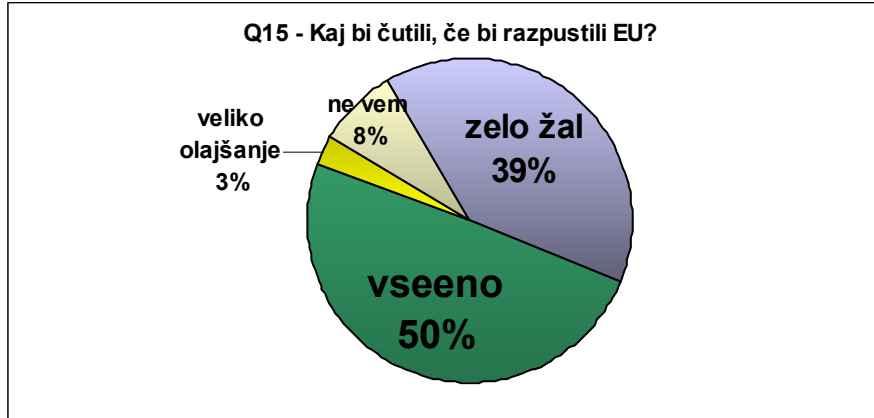
Ustava EU (Q36.5)

Podpora novi evropski ustavi je v Sloveniji izredno visoka (80 %), kar presegajo le Belgijci za eno odstotno točko. Trend padanja, kar sta zabeležila zadnja dva EB (76 % in 65 %) se je ne le zaustavil, ampak strmo obrnil navzgor. Verjetno je to zaradi boljše informiranosti, ki je nastopila pred in po vstopu države v EU. Še višji odstotek podpira ustavo med menedžerji (91 %), politično levo usmerjenimi (88 %) in z zadovoljnimi z demokracijo v EU (88 %). Povprečje petindvajseterice pa je 68 %.

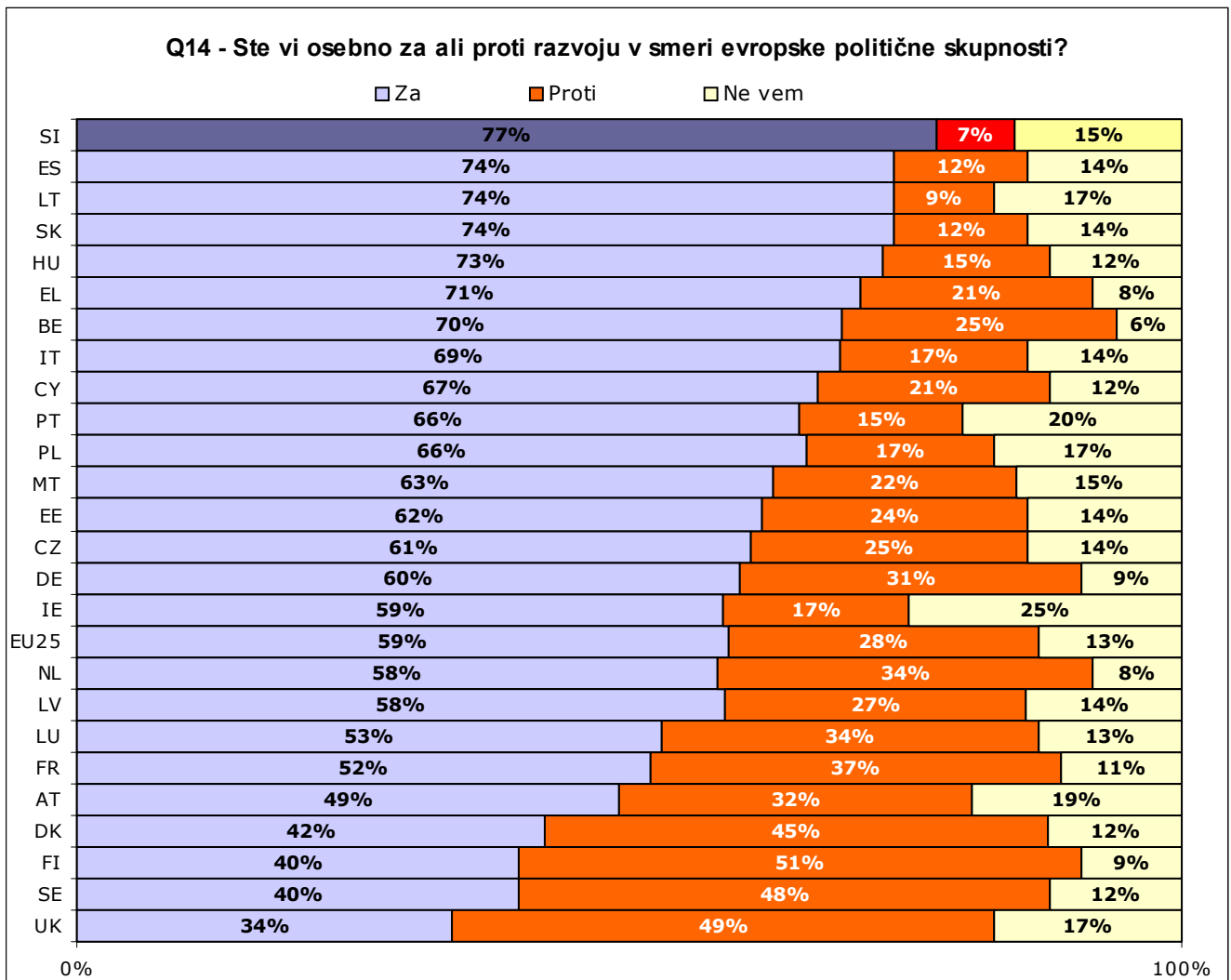

Mnenje o politiki EU (Q15, Q14, Q20a, Q20b, Q19a, Q19b, Q21)

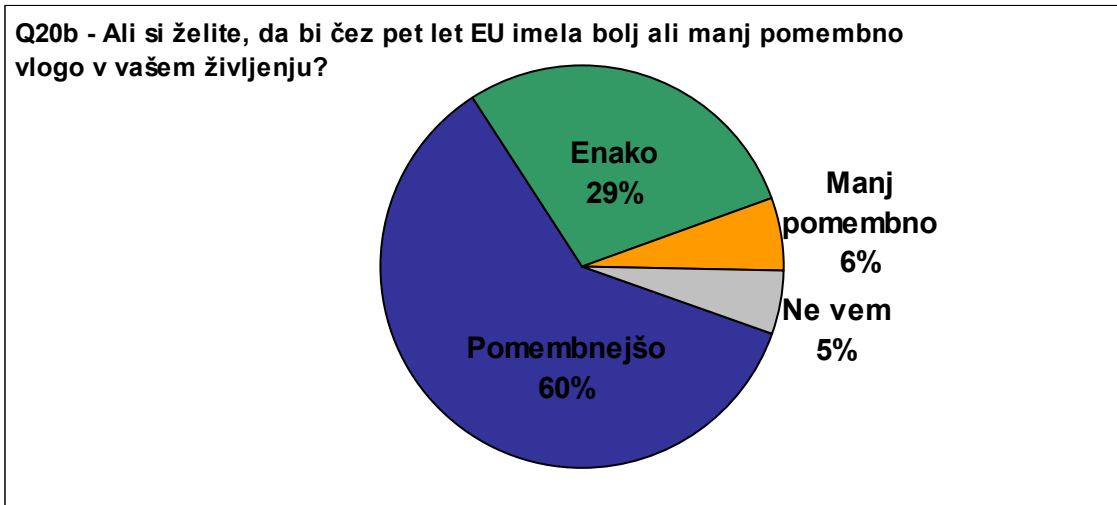
Vprašanje o morebitnem razpustu EU uvršča slovensko stališče v povprečje EU25. Polovici bi bilo vseeno (49 %), 39 % vprašanih bi bilo zelo žal, le trije odstotki pa bi ob tem občutili veliko olajšanje, kar je najmanj v petindvajseterici.

Bolj konkretno vprašanje – če so za ali proti razvoju v smeri politične skupnosti – pa kaže Slovence v povsem drugi luči: kar 77 % je za in le 7 % proti, kar je najvišji in najnižji delež v skupnosti EU25.

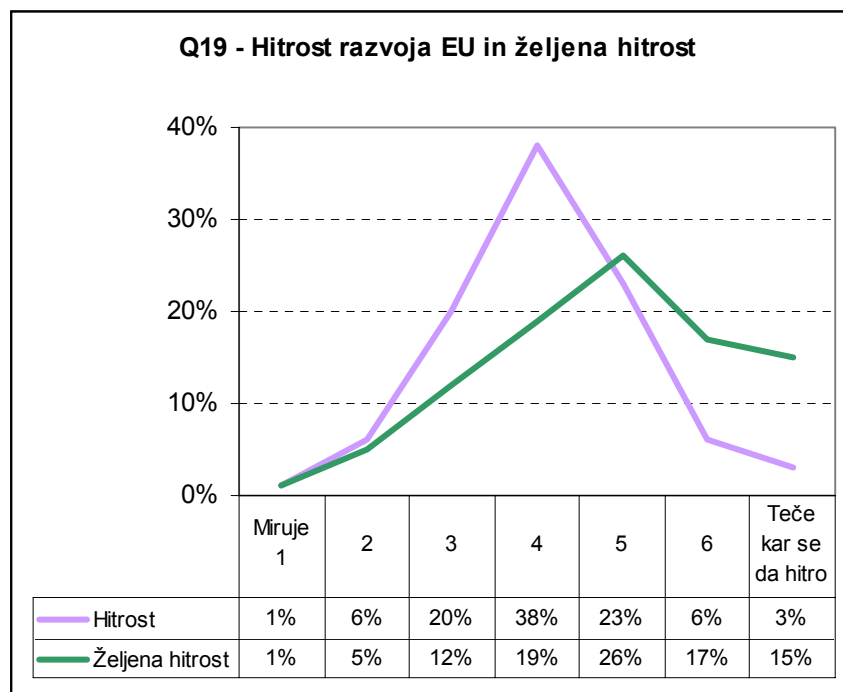

Te odgovore potrjuje tudi 54 % vprašanih (EU25-54 %), ki meni, da bo čez pet let EU igrala pomembnejšo vlogo v njihovem življenju, in 61 % (EU25-51 %), ki si to tudi želi.

EU bi se morala razvijati hitreje (Q19)

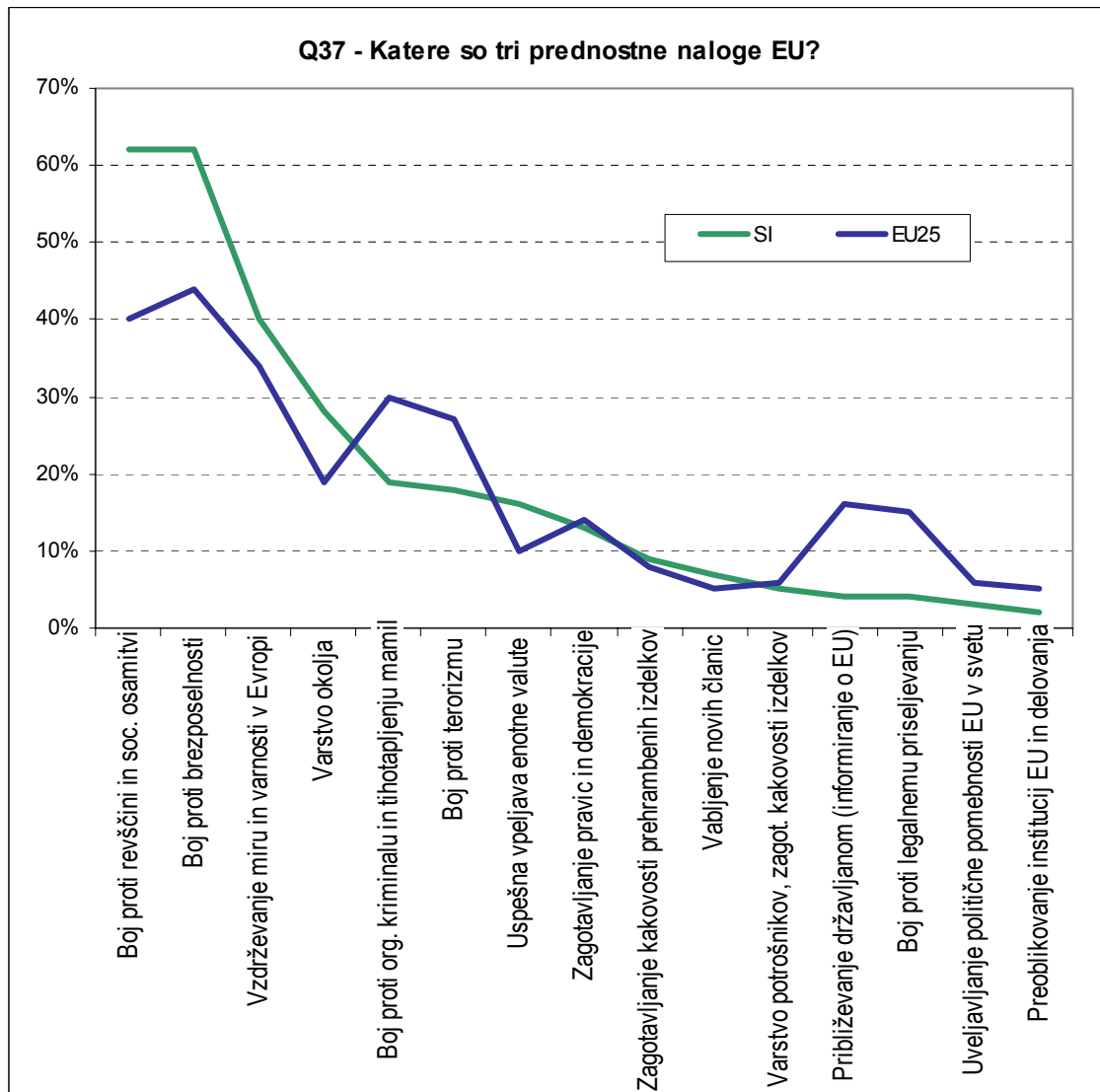
Trenutna hitrost razvoja EU na lestvici od 1 (miruje) do 7 (teče kar se da hitro) kaže, da večina vprašanih bolj ali manj meni, da je ta ne hitra in ne počasna: 38 % ocenjuje s sredinsko stopnjo 4, za 3 se je odločilo 20 %, za 5 pa 23 % vprašanih. Pri vprašanju, kakšno hitrost bi si želeli vi, si večjo hitrost želi 48 % vprašanih.

Napredek EU (Q37, Q21, Q36.4)

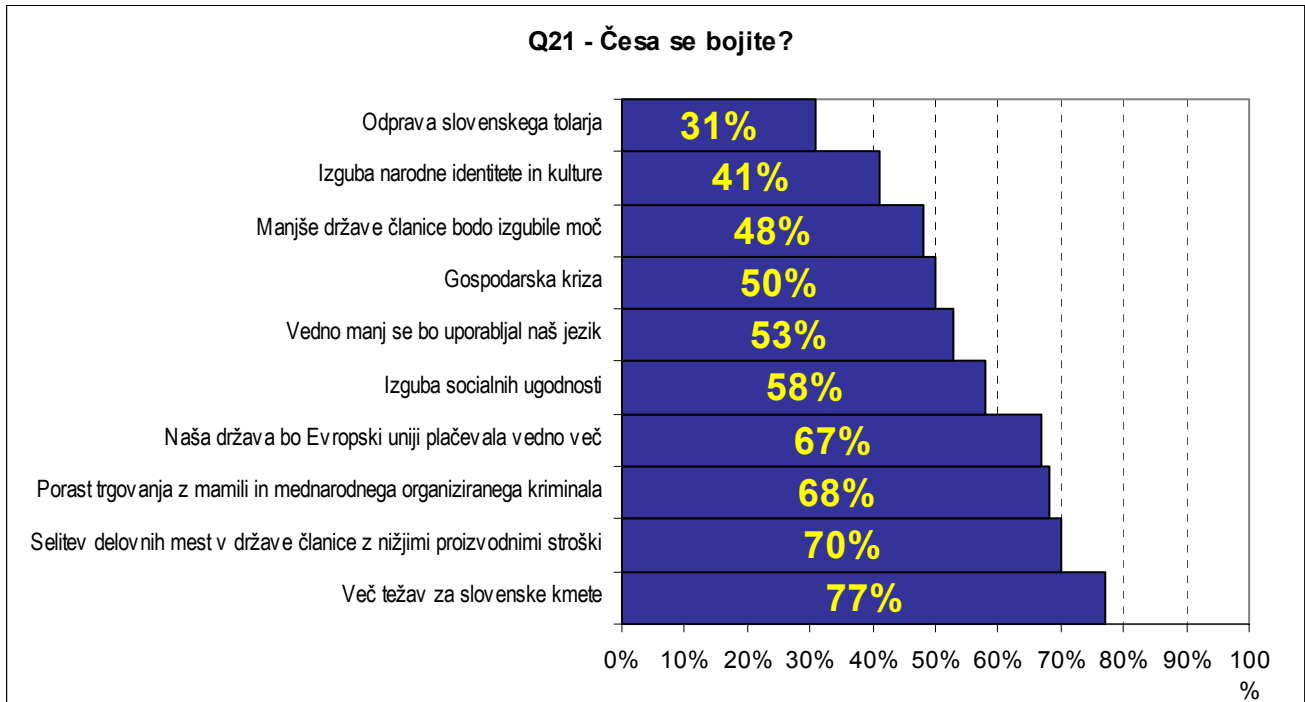
Boj proti revščini in brezposelnosti (Q37)

Največ vprašanih meni, da so najpomembnejše naloge EU boj proti revščini in socialni osamitvi (62 %), brezposelnosti (62 %) in vzdrževanje miru in varnosti v Evropi (40 %). S precej nižjimi deleži so iste tri naloge na prvo mesto postavili tudi vprašani v EU25.

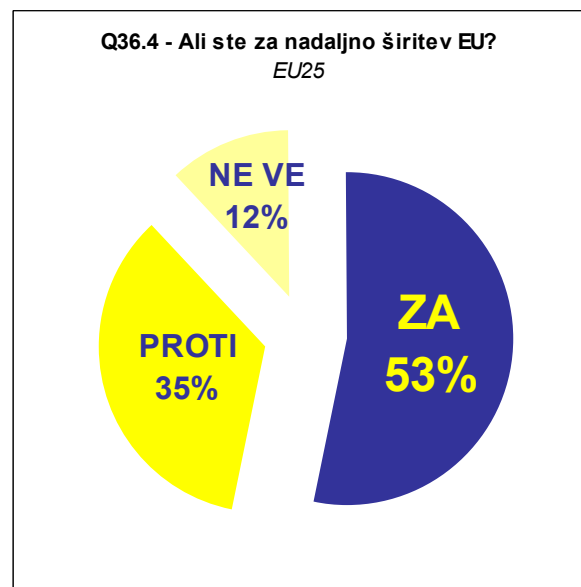
Česa se državljani najbolj bojijo zaradi EU? (Q21)

Med desetimi navedenimi možnostmi so vprašani odgovorili, da se jih največ, več kot tri četrtine (77 %), boji težav za slovenske kmete (EU25 le 65 %), sledi strah pred selitvijo delovnih mest v druge države (70 %), nato pa porast kriminala (68 %) in porast plačevanja v blagajno EU (67 %).

Naklonjenost novim širitvam (Q36.4)

Glede širitve na nove članice je več kot polovica vprašanih (53 %) naklonjenih nadaljnjim širitvam. Pred pol leta je bilo javno mnenje EU15 veliko bolj nenaklonjeno širitvi kot danes, čemur je gotovo botroval "veliki pok" širitve EU 1. maja 2004. Najbolj naklonjeni širitvam so v novih članicah, kar je med drugim pripisati gospodarskim in političnim interesom v državah na vzhodu in Balkanu. Države petnajsterice, ki so na vzhodu mejile na potencialne nove članice, so imele višji odstotek ljudi naklonjenih širitvi. Danes se to nadaljuje z novimi državami članicami, ki na vzhodu mejijo s kandidatkami ali možnimi kandidatkami.

Le 16 % Slovencev je proti novim širitvam in kar tri četrtine jih podpira (tik za Poljaki in Litvanci). Glede na spol so moški glede tega trdneje opredeljeni kot ženske, saj jih je le 5 % izbralo odgovor ne vem, medtem ko je to izbralo 13 % žensk. Za širitve so nadpovprečno opredeljeni v starosti med 25 in 39 (81 %), med visoko izobraženimi (80 %), med živečimi v večjih družinah (81 %), sredinsko politično usmerjenimi (81 %) in zadovoljnimi z demokracijo (81 %). Večje nasprotovanje širitvam pa je čutiti v tričlanskih družinah (21 %), med politično levo usmerjenimi (21 %), samozaposlenimi (24 %), gospodinjami (28 %) in nezadovoljnimi z demokracijo v EU (23 %).

Q36.4 Ali podpirate širitev Evropske Unije v naslednjih letih?

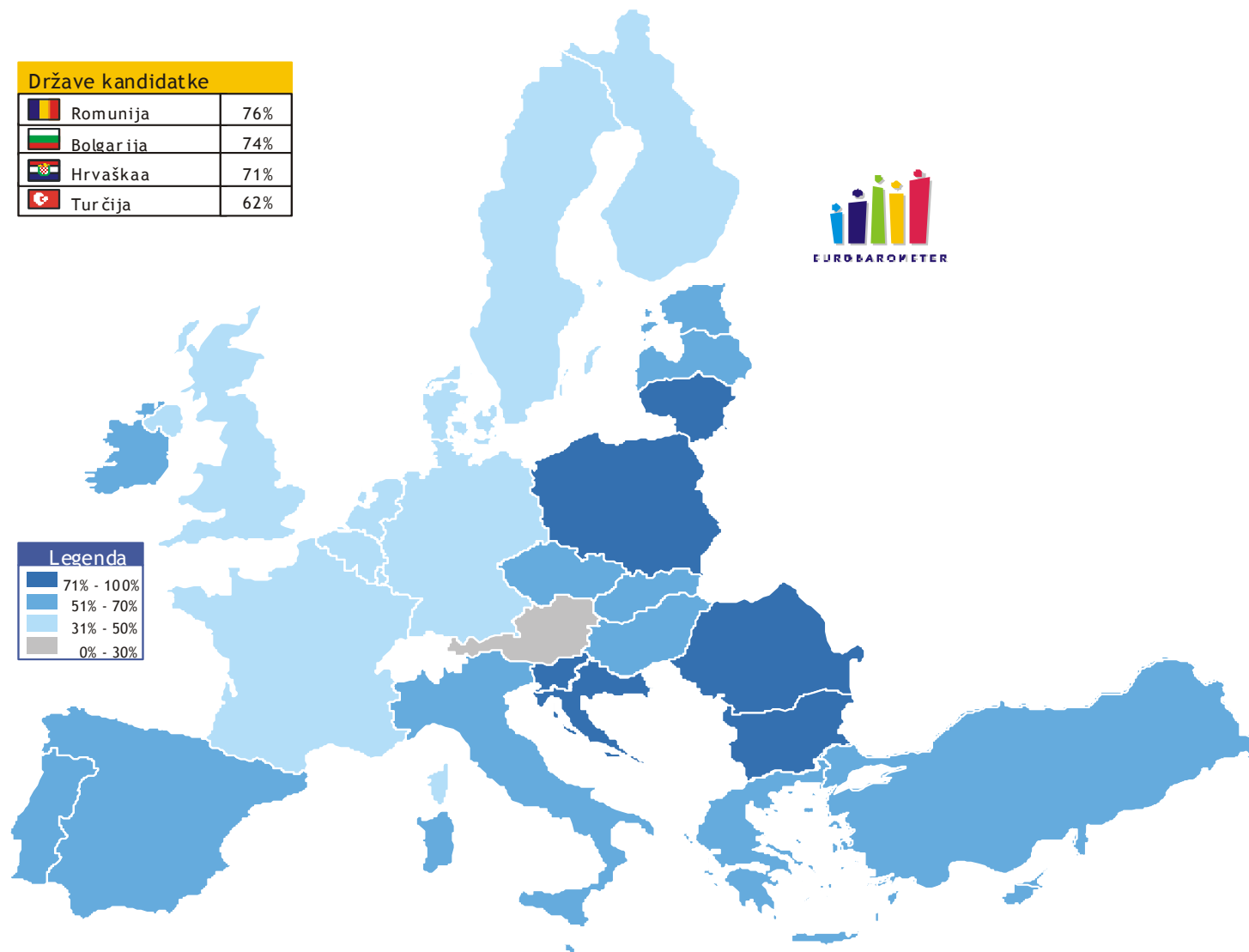
Odgovori: ZA

Države članice		
 Poljska	78%	
 Litva	76%	
 Slovenija	75%	
 Slovaška	69%	
 Španija	67%	
 Češka	66%	
 Latvija	65%	
 Estonija	63%	
 Madžarska	63%	
 Grčija	62%	
 Italija	61%	
 Ciper	61%	
 Malta	61%	
 Irska	54%	
 EU25	53%	
 Portugalska	51%	
 Belgija	50%	
 Nizozemska	50%	
 Združeno kraljestvo	50%	
 Finska	45%	
 Švedska	44%	
 Danska	43%	
 Francija	39%	
 Luksemburg	38%	
 Nemčija	36%	
 Avstrija	28%	

*Severni Ciper (63%)

Države kandidatke	
 Romunija	76%
 Bolgarija	74%
 Hrvaška	71%
 Turčija	62%

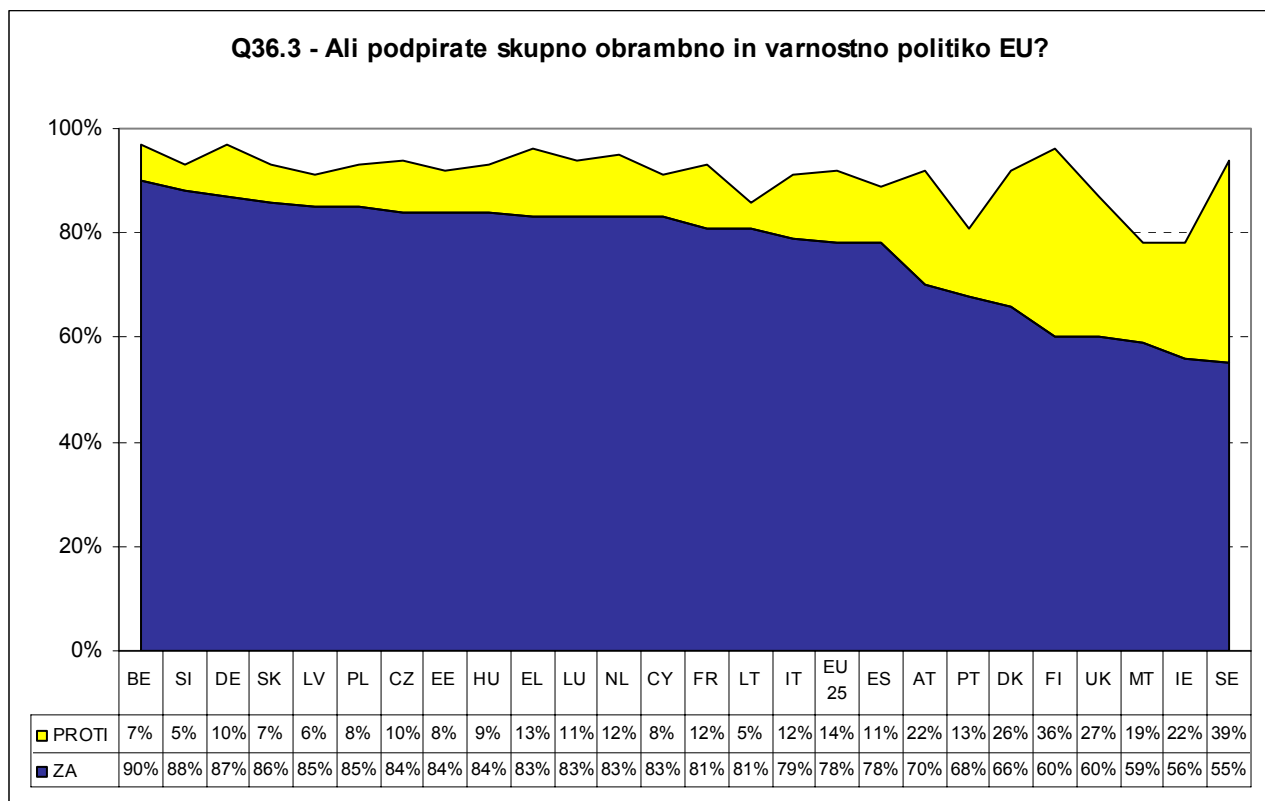
Legenda	
	71% - 100%
	51% - 70%
	31% - 50%
	0% - 30%

EU v svetu (Q36.2, Q36.3, Q41, Q39)

Rast podpore skupni varnostni in obrambni politiki (Q36.3)

V evropskem javnem mnenju je zaznati porast podpore skupni obrambni in varnostni politiki, ki se lahko primerja s stopnjo podpore pred desetimi leti (79 %). 78 % ljudi jo podpira, 14 % ji nasprotuje. Posebej veliko podporo beležijo v državah, ki so se pridružile Natu v zadnjih dveh širitvah, na čelu s Slovenijo. Najvišja podpora je v Belgiji (90 % za in 7 % proti), sledi Slovenija (88 % za), kjer le vsak dvajseti anketiranec (5 %) nasprotuje skupni varnostni politiki. To je tudi najnižji odstotek v petindvajseterici.

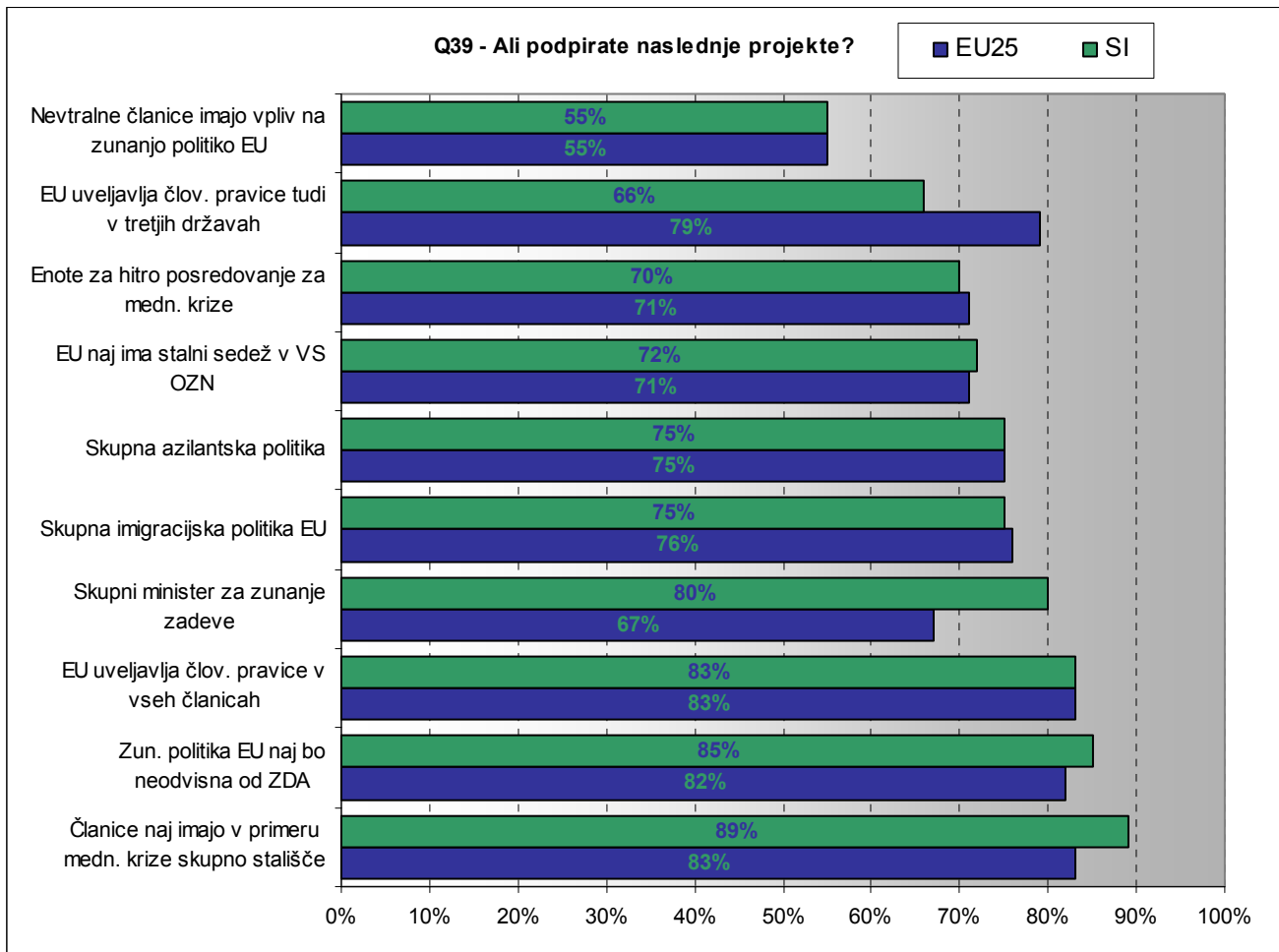
Med slovenskimi zagovorniki skupno obrambo posebej podpirajo voditelji (98 %), samozaposleni, študenti in visoko izobraženi (vsi 95 %). Več nasprotnikov pa je med nezadovoljnimi z demokracijo v EU (10 %), rojenimi v evropskih državah izven EU (11 %), gospodinjami (13 %), nasprotniki širitve (14 %) in uvedbe evra (23 %) ter med nasprotniki skupne evropske zunanje politike (24 %).

Le vsak deseti Slovenec proti skupni zunanji politiki

Glede skupne evropske zunanje politike je precej podobnosti s prejšnjim vprašanjem. Prvi dve državi sta ponovno Belgija (82 % za, 13 % proti) in Slovenija (81 % za, 11 % proti). Podpora je na splošno malce nižja kot pri prejšnjem vprašanju, kar je razumljivo zaradi zveze Nato, v kateri je praktično že pol stoletja uveljavljena skupna obrambna politika, skupna evropska zunanja politika pa šele nastaja.

Visoka podpora skupnim zunanjepolitičnim projektom

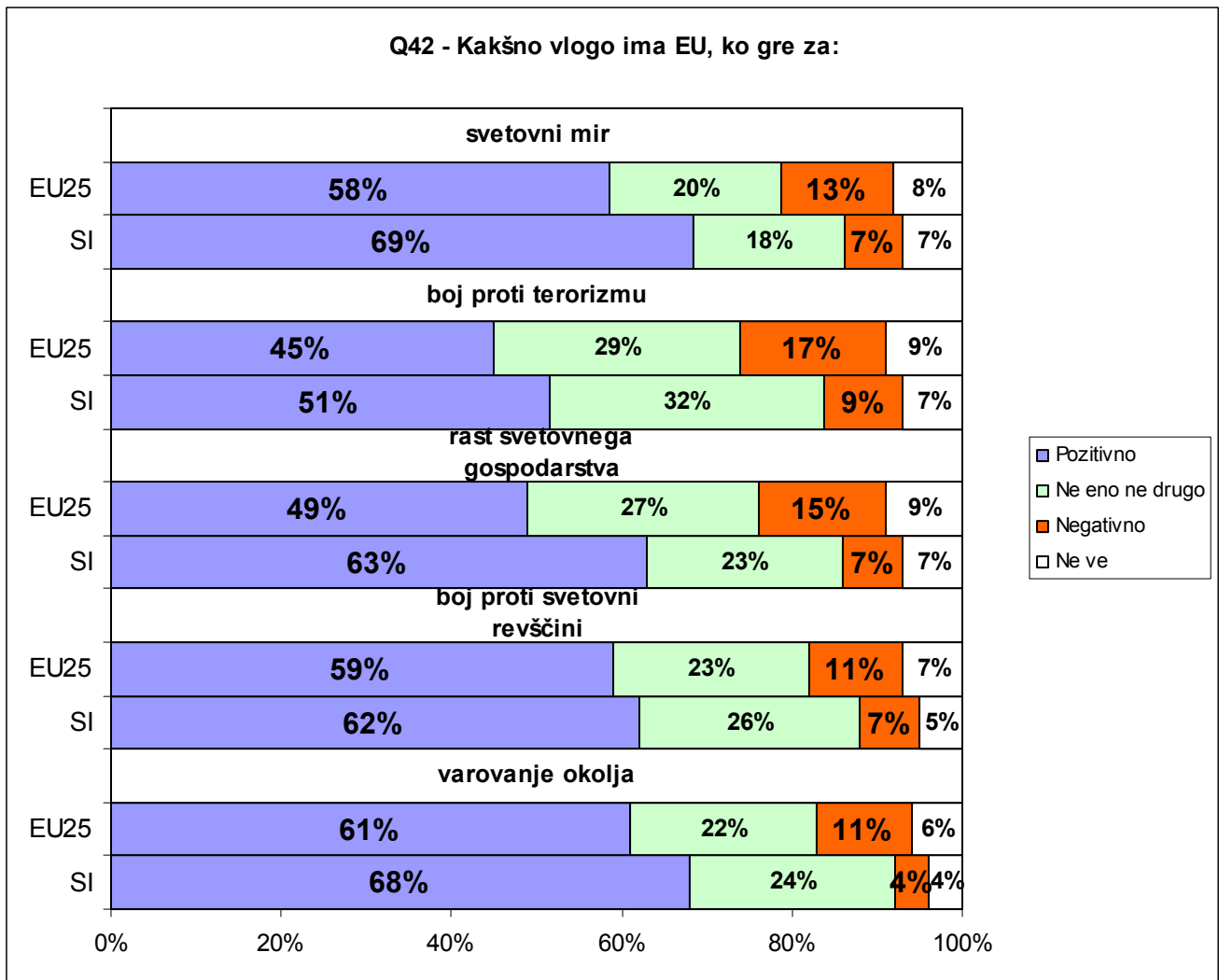
Glede skupne zunanje politike je podpora visoka pri vseh projektih. Razen nekaj izjem je slovensko javno mnenje zelo podobno povprečju EU25.

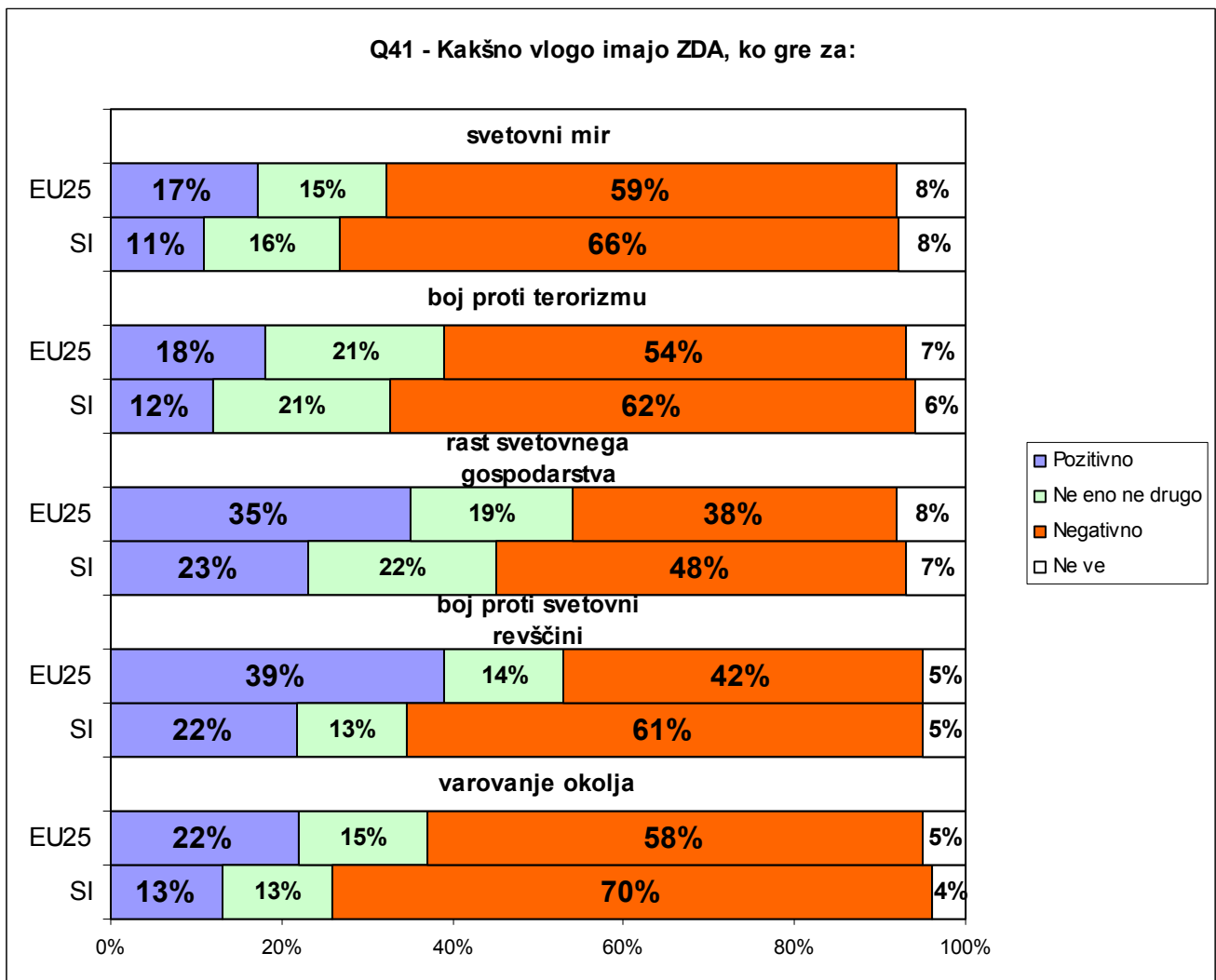
Pri vseh vprašanjih je slovensko javno mnenje enako ali pozitivnejše od povprečja petindvajseterice. Za odstotek manjšo podporo beležimo le pri enotah za hitro posredovanje in pri zagotavljanju človekovih pravic povsod po svetu, ne glede na želje drugih držav, kjer je podpora 66 %, EU25 pa 79 %. Podobno razmišljajo tudi druge nekdanje komunistične države, med katerimi le Latvija presega povprečje petindvajseterice. Še bolj to potrjuje delež nasprotnikov zagotavljanja človekovih pravic po svetu ne glede na željo drugih držav: vsak četrti Slovenec (ali Slovak in Estonec) in le vsak osmi prebivalec petindvajseterice. Verjetno gre pri tem tudi za vpliv ameriškega napada na Irak, ki je voden v imenu zagotavljanja človekovih pravic, in glede katerega imajo Slovenci zelo odklonilno stališče, kot bomo videli v naslednjih vrsticah.

Vloga EU in ZDA v svetu (Q42, Q41)

Velika večina anketiranih Evropejcev vidi vlogo EU v svetu v pozitivni luči, vlogo ZDA pa v vedno bolj negativni. Glede vloge v zagotavljanju svetovnega miru je ta razlika največja: 61 % za pozitivno vlogo EU in le 22 % za pozitivno vlogo ZDA. Pri boju proti terorizmu pa 59 % ljudi meni, da je vloga EU pozitivna, za ZDA pa le 39 %. Med slovenskimi anketiranci so razlike med vlogama obeh še večje: vloga EU v svetu je pozitivnejša od povprečja EU25 in vloga ZDA je še bolj negativna. Verjetno k temu pripomore tudi medijsko poročanje o EU, za katero 30 % anketiranih meni, da poročajo preveč pozitivno.

Odgovori o vlogi ZDA v svetu so skoraj zrcalna slika vloge EU – približno tak delež kot vidi vlogo EU pozitivno, vidi vlogo ZDA negativno. Najbolj negativno vlogo imajo za Slovence ZDA pri varovanju okolja - kar 70 % jih tako misli. Tu di glede drugih vlog v svetu več kot 60 % Slovencev Američanom pripisuje negativno vlogo.

ZAKLJUČEK

Slovenija je 1. maja 2004 postala polnopravna članica Evropske unije, junija imela prve volitve v Evropski parlament in oktobra državnozbornske volitve. Vsi trije dogodki so zelo vplivali na slovensko javno mnenje, ki ga je zaznal Eurobarometer 62. Več je optimizma glede položaja v Sloveniji, več znanja o EU in večja je evropska zavest. Samo okrog desetina Slovencev gleda s pesimizmom v prihodnost glede svojega in širšega položaja.

Prvič se je zgodilo, da nekaj več Slovencev zaupa neposredno izvoljenemu nacionalnemu parlamentu kot imenovani vladi. Večina slovenskih anket prikazuje obratno situacijo.

Slovenski odgovori so nekajkrat zelo podobni novim sredozemskim članicam, včasih so bolj vzhodnoevropski, nekajkrat pa podobni državam, kjer je najvišja evropska zavest.

Poznavanje EU je bilo pred 1. majem pod evropskim povprečjem, sedaj pa je precej nad njim.

Glavna naloga slovenske in evropske politike je boj proti brezposelnosti.

Visoka je evropska zavest, ponos biti Evropejec in v zelo visokih deležih prevladuje želja po utrjevanju in širjenju evropskih projektov. 77 % ljudi podpira razvoj EU v politično skupnost, največ med vsemi. Kar tri četrt ljudi podpira nove širitve, kar razbija mite o slovenskem ozkosrčnem nacionalizmu in zagledanosti v svoje lastno dvorišče.

V taki meri kot so Slovenci v EB62 izkazali svojo proevropskost, so pokazali tudi svoje odločno nasprotovanje politiki in vlogi, ki jo v svetu igra ZDA.

PRILOGA

Sprememba v EUROBAROMETRU Pomlad - Jesen 2004

	ČLANSTVO JE DOBRO ⁱ		KORISTNOST ČLANSTVA ⁱⁱ		ZAUPANJE V EU ⁱⁱⁱ		ZAUPANJE V KOMISIJO ^{iv}		PODPORA EVRU ^v		ZA SKUPNO ZUN. POLITIKO ^{vi}		ZASKUPNO VARN. OBR. POLITIKO ^{vii}		PODPORA USTAVI EU ^{viii}		PODPORA ŠIRITVAM ^{ix}	
BE	73	(+16)	72	(+14)	63	(+14)	68	(+5)	89	(+6)	82	(+11)	90	(+13)	81	(+9)	50	(+13)
DK	61	(+7)	70	(+6)	45	(+4)	53	(+6)	50	(=)	60	(+10)	66	(+5)	44	(+7)	43	(+3)
DE	60	(+15)	49	(+9)	47	(+12)	44	(+5)	69	(+11)	80	(+6)	87	(+7)	79	(+11)	36	(+12)
GR	61	(-10)	76	(-6)	63	(-5)	61	(-2)	62	(-2)	80	(+2)	83	(+3)	69	(+3)	62	(+2)
ES	72	(+8)	70	(+1)	61	(+3)	57	(+4)	69	(-5)	73	(+4)	78	(+4)	72	(+2)	67	(+10)
FR	56	(+13)	54	(+8)	50	(+8)	54	(+2)	78	(+10)	69	(+3)	81	(+6)	70	(+8)	39	(+7)
IR	77	(+6)	87	(+7)	58	(+2)	66	(+5)	85	(+2)	62	(-4)	56	(-4)	61	(+2)	54	(+9)
IT	57	(+3)	50	(+1)	56	(+2)	60	(-3)	62	(-7)	72	(-5)	79	(-4)	73	(-5)	61	(+14)
LU	85	(+10)	72	(+3)	60	(+7)	67	(+1)	85	(-3)	74	(-3)	83	(=)	77	(+2)	38	(+4)
NL	75	(+11)	59	(+4)	49	(+10)	57	(+3)	72	(+14)	72	(+3)	83	(+6)	73	(+3)	50	(+4)
AT	46	(+16)	43	(+5)	45	(+14)	49	(+12)	73	(+5)	72	(+10)	70	(+13)	67	(+7)	28	(+3)
PT	59	(+4)	68	(+2)	63	(+3)	61	(+5)	67	(=)	58	(-4)	68	(=)	61	(+4)	51	(=)
FI	48	(+2)	49	(+3)	45	(+5)	58	(-1)	79	(+6)	61	(+6)	60	(+3)	58	(+6)	45	(+10)
SU	48	(+11)	36	(+9)	33	(+4)	47	(-1)	46	(+1)	52	(+3)	55	(=)	50	(-3)	44	(+3)
UK	38	(+9)	39	(+9)	35	(+16)	39	(+12)	31	(+5)	47	(+8)	60	(+8)	49	(+7)	50	(+19)
EU15	57	(+9)	53	(+6)	50	(+8)	52	(+4)	63	(+3)	69	(+3)	77	(+4)	68	(+5)	49	(+12)
CY	52	(+10)	40	(-16)	59	(+20)	59	(+10)	59	(-6)	78	(-3)	83	(-8)	74	(+5)	61	(-1)
CZ	45	(+4)	42	(-4)	52	(+10)	51	(+16)	60	(+4)	59	(+2)	84	(+6)	63	(+15)	66	(+17)
EE	52	(+21)	56	(+15)	56	(+15)	58	(+14)	55	(+9)	70	(+8)	84	(+7)	64	(+10)	63	(+19)
HU	49	(+4)	48	(-10)	64	(+10)	64	(+6)	60	(-3)	69	(-1)	84	(+2)	62	(-13)	63	(+4)
LV	40	(+7)	51	(+2)	47	(+8)	41	(+9)	59	(+4)	71	(+4)	85	(+8)	61	(+4)	65	(+16)
LT	69	(+17)	78	(+20)	68	(+18)	62	(+17)	69	(+6)	71	(+10)	81	(+11)	73	(+21)	76	(+16)
MT	45	(-5)	51	(-6)	57	(+7)	59	(+9)	46	(=)	50	(=)	59	(+5)	56	(-3)	61	(+2)
PL	50	(+8)	55	(+5)	50	(+17)	51	(+2)	65	(+6)	78	(+8)	85	(+6)	73	(+8)	78	(+15)
SK	57	(+11)	62	(+5)	60	(+13)	61	(+7)	69	(+1)	75	(+1)	86	(+4)	71	(+6)	69	(-1)
SI	52	(+12)	58	(-6)	60	(+13)	64	(+12)	87	(+5)	81	(+5)	88	(+10)	80	(+12)	75	(+9)
NMS10	50	(+7)	54	(+2)	54	(+14)	55	(+7)	64	(+4)	73	(+5)	84	(+5)	69	(+6)	72	(+12)
EU25	56	(+9)	53	(+5)	50	(+9)	52	(+4)	63	(+3)	69	(+3)	78	(+4)	68	(+5)	53	(+12)

¹ Gledano na sploh je članstvo Slovenije v EU nekaj dobrega.

¹ Gledano na vse ima Slovenija korist od članstva v EU.

¹ Ali zaupate EU? (Odgovori: zaupam)

¹ Ali zaupate Evropski komisiji? (Odgovori: zaupam)

¹ Ali ste za evropsko montarno unijo s skupno valuto evrom? (Odgovori: za)

¹ Ali ste za skupno zunanjo politiko EU? (Odgovori: za)

¹ Ali ste za skupno varnostno in obrambno politiko EU? (Odgovori: za)

¹ Ali naj ima EU svojo ustavo? (Odgovori: da)

¹ Ali ste naklonjeni novim širitvam EU? (Odgovori: da)

A vaša oznaka raziskave

B šifra države

--	--

C naša številka raziskave

6	2	0
---	---	---

D Številka ankete

--	--	--	--	--	--

E Razdelitev anketirancev

A	1
B	2

Q1 Kakšno je vaše državljanstvo? Prosim povejte državo(e), ki ji(-m) pripadate.

(MOŽNIH VEČ ODGOVOROV)

Belgija	1,
Danska	2,

Nemčija	3,
Grčija	4,
Španija	5,
Francija	6,
Irska	7,
Italija	8,
Luksemburg	9,
Nizozemska	10,
Portugalska	11,
Združeno kraljestvo (Velika Britanija, Severna Irska)	12,
Avstrija	13,
Švedska	14,
Finska	15,
Ciper (Južni)	16,
Češka republika	17,
Estonija	18,
Madžarska	19,
Latvija	20,
Litva	21,
Malta	22,
Poljska	23,
Slovaška	24,
Slovenija	25,
	26,
	27,
	28,
	29,
	30,
Druge države	31,
NV	32,

EB61 Q1 TREND MODIFIED

ČE DRUGO ali NV POTEM ZAKLJUČI ANKETO

Q2 Ali bi rekli, da se ob srečanjih s prijatelji pogovarjate o političnih zadevah pogosto, včasih ali nikoli?

Pogosto	1
Včasih	2
Nikoli	3

NV	4
----	---

EB61 Q2 TREND

Q3	Kadar imate o nečem trdno mnenje, ali kdaj prepričujete svoje prijatelje, sorodnike ali sodelavce, da bi se strinjali z vašimi pogledi? Se to dogaja...?
-----------	--

(PREBERI)

pogosto	1
občasno	2
redko	3
nikoli	4
NV	5

EB61 Q3 TREND

Q4	Gledano v celoti, ali ste zelo zadovoljni, razmeroma zadovoljni, ne preveč zadovoljni, sploh niste zadovoljni s svojim življenjem?
-----------	--

(PREBERI)

Zelo zadovoljni	1
Razmeroma zadovoljni	2
Ne preveč zadovoljni	3
Sploh niste zadovoljni	4
NV	5

EB60.1 Q4 TREND

Q5	Kakšna so vaša pričakovanja za naslednjih dvanajst mesecev: ali bo naslednjih dvanajst mesecev boljše, slabše, ali enako, ko gre za...?
-----------	---

	PREBERI	BOLJE	SLABŠE	ENAKO	N V
--	---------	-------	--------	-------	--------

1	vaše življenje na	1	2	3	4
---	-------------------	---	---	---	---

	splošno				
2	gospodarski položaj v Sloveniji	1	2	3	4
3	finančno stanje vašega gospodinjstva	1	2	3	4
4	možnosti za zaposlitev v Sloveniji	1	2	3	4
5	vaš osebni položaj v zvezi z zaposlitvijo	1	2	3	4

EB61 Q4 TREND

Q6	Če primerjate svoj sedanji položaj s tistim izpred petih let, bi zase lahko rekli, da se je izboljšal, ostal približno enak, ali se je poslabšal?
-----------	---

Izboljšal	1
Ostal približno enak	2
Poslabšal	3
NV	4

EB61 Q5 TREND

Q7	Ali pričakujete, da se bo vaš osebni položaj v naslednjih petih letih izboljšal, ostal približno enak, ali se bo poslabšal?
-----------	---

Izboljšal	1
Ostal približno enak	2
Poslabšal	3
NV	4

EB61 Q6 TREND

Q8a	Ali ste že kdaj videli ta simbol?
------------	-----------------------------------

(POKAŽI EVROPSKO ZASTAVO)

Da	1
Ne	2

NV	3
----	---

EB58.1 Q7a TREND

ČE "DA", KODA 1 V Q.8.a

Q8b Ali mi lahko poveste, kaj pomeni?

(NE BERI - RAZVRSTI SPONTANI ODGOVOR)

Da, Evropa, Evropska unija, Skupnost, Skupen trg, Svet Evrope itd.	1
Da, drugo	2
Ne	3
NV	4

EB58.1 Q7b TREND

Q9 Ta simbol je evropska zastava. V zvezi s to zastavo imam seznam trditev. Prosim, če mi lahko za vsako izmed teh trditev poveste, ali se z njo bolj strinjate, ali ne.
--

	PREBERI	SE BOLJ STRINJA	SE BOLJ NE STRINJA	N V
--	---------	-----------------	--------------------	-----

1	Ta zastava je dober simbol za Evropo	1	2	3
2	Ta zastava predstavlja nekaj dobrega	1	2	3
3	S to zastavo se identificiram	1	2	3
4	Ta zastava bi morala biti vidna na vseh javnih stavbah v Sloveniji zraven nacionalne zastave	1	2	3

EB58.1 Q8 TREND

Q10 Zanima nas, kako zaupate posameznim institucijam. Za vsako od naslednjih institucij nam povejte, ali se nagibate k temu, da ji zaupate ali se nagibate k temu, da ji ne zaupate?
--

	PREBERI	BOLJ ZAUPA	BOLJ NE ZAUPA	N V
1	Tisk	1	2	3
2	Radio	1	2	3
3	Televizija	1	2	3
4	Pravosodje/slovenski pravni sistem	1	2	3
5	Policija	1	2	3
6	Vojska	1	2	3
7	Verske institucije	1	2	3
8	Sindikati	1	2	3
9	Politične stranke	1	2	3
10	Velika podjetja	1	2	3
11	Slovenska vlada	1	2	3
12	Slovenski parlament	1	2	3
13	Evropska unija	1	2	3
14	Organizacija Združenih narodov	1	2	3
15	Dobrodelne ali prostovoljne organizacije	1	2	3

EB61 Q7 TREND

Nadaljujmo z nekaj vprašanji o Evropski uniji.
--

--

Q11a Splošno gledano, ali mislite, da je članstvo Slovenije v Evropski uniji ...?

(PREBERI)

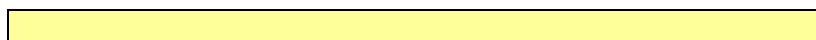
dobro	1
slabo	2
niti dobro niti slabo	3
NV	4

EB61 Q8 TREND

Q12 a Če upoštevate vse vidike, bi rekli, da je Slovenija s članstvom v Evropski uniji karkoli pridobila ali ne?

Je pridobila	1
Ni pridobila	2
NV	3

EB61 Q9 TREND

Q12 b Če upoštevate vse vidike, bi rekli, da bo Slovenija s članstvom v Evropski uniji karkoli pridobila ali ne?

Bo pridobila	1
Ne bo pridobila	2
NV	3

EB61 Q9 TREND MODIFIED

VPRAŠAJ VSE

Q13 Ali ima Evropska unija za vas nasplošno zelo pozitiven, dokaj pozitiven, nevtralen, dokaj negativen ali zelo negativen ugled?

Zelo pozitiven	Dokaj pozitivne	Nevtralen	Dokaj negativen	Zelo negativen
----------------	-----------------	-----------	-----------------	----------------

	n			
1	2	3	4	5

NV	6
----	---

EB61 Q10 TREND

Q14 Ste vi osebno za ali proti razvoju v smeri evropske politične skupnosti?

Za	1
Proti	2
Ne vem	3

EB60.1 Q13 TREND

Q15 Če bi vam jutri povedali, da so Evropsko unijo razpustili, bi vam bilo zelo žal, bi vam bilo vseeno ali pa bi čutili veliko olajšanje?

Zelo žal	1
Vseeno	2
Veliko olajšanje	3
NV	4

EB60.1 Q14 TREND

Q16 Kaj pomeni Evropska unija vam osebno?

(POKAŽI KARTICO - PREBERI - MOŽNIH VEČ ODGOVOROV - ROTIRAJ OD ZGORAJ NAVZDOL / OD SPODAJ NAVZGOR)

Mir	1,
Gospodarski razcvet	2,
Demokracija	3,
Socialno varstvo	4,
Svoboda potovanja, študija in zaposlitve kjerkoli v Evropski uniji	5,
Kulturna raznolikost	6,
Močnejšo besedo v svetu	7,

da hitro. Prosim, izberite tisto, ki najbolj ustreza vašemu mnenju o trenutni hitrosti gradnje Evrope.

Q19b In katera najbolj ustreza hitrosti, ki bi si jo želeli vi?

(POKAŽI KARTICO Z OCENJEVALNO LESTVICO)

PREBERI	Q19a TRENUTNA HITROST	Q19b ŽELJEN A HITROS T
Miruje	1	1
	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
	6	6
Teče kar se da hitro	7	7
NV	8	8

EB61 Q13a Q13b TREND

Q20a Ali bo po vašem mnenju Evropska unija čez pet let igrala pomembnejšo, manj pomembno ali enako vlogo v vašem vsakodnevem življenju?

Q20b Bi vi osebno želeli, da Evropska unija čez pet let igra pomembnejšo, manj pomembno ali enako vlogo v vašem vsakodnevem življenju?

PREBERI	Q20a Pričakovanja	Q20b Bi želel(a)
Pomembnejšo	1	1
Manj pomembno	2	2
Enako vlogo	3	3
NV	4	4

EB61 Q14a Q14b TREND

Q21 Mogoče je nekatere ljudi glede izgradnje Evrope, Evropske unije strah. Prebrali vam bomo nekaj stvari, za katere ljudje pravijo, da se jih bojijo. Prosim, povejte ob vsaki, ali se je vi osebno trenutno bojite ali ne?

	PREBERI	TRENUTNO SE BOJI	TRENUTNO SE NE BOJI	N V
1	Manjše države članice bodo izgubile moč	1	2	3
2	Porast trgovanja z mamili in mednarodnega organiziranega kriminala	1	2	3
3	Vedno manj se bo uporabljal naš jezik	1	2	3
4	Naša država bo Evropski uniji plačevala vedno več	1	2	3
5	Izguba socialnih ugodnosti	1	2	3
6	Izguba narodne identitete in kulture	1	2	3
7	Gospodarska kriza	1	2	3
8	Selitev delovnih mest v države članice z nižjimi proizvodnimi stroški	1	2	3
9	Več težav za slovenske kmete	1	2	3
10	Odprava slovenskega tolarja	1	2	3

EB61 Q15 TREND SLIGHTLY MODIFIED

Q22 Z uporabo te lestvice ocenite, koliko po vašem mnenju veste o Evropski uniji, njenih politikah in ustanovah?

(POKAŽI KARTICO Z LESTVICO)

NE VEM

VEM VELIKO

NIČESAR									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

NV 11

EB61 Q16 TREND

Q23 Kadar iščete informacije o Evropski uniji, njenih politikah, njenih ustanovah, katere od naslednjih virov uporabite? Še kakšnega?

(POKAŽI KARTICO – PREBERI – MOŽNIH VEČ ODGOVOROV)

Sestanki	1,
Pogovori s sorodniki, prijatelji, sodelavci	2,
Dnevno časopisje	3,
Drugi časopisi, revije	4,
Televizija	5,
Radio	6,
Internet	7,
Knjige, brošure, informacijski letaki	8,
Drugo (SPONTANO)	9,
Nikoli ne iščem takih informacij, me ne zanima (SPONTANO)	10,
NV	11,

EB61 Q18 TREND MODIFIED

Q24 V kakšni obliki bi na splošno želeli prejemati informacije o Evropski uniji? Še kako drugače?

(POKAŽI KARTICO – PREBERI – MOŽNIH VEČ ODGOVOROV)

V obliki letakov s splošnim pregledom	1,
V obliki podrobnejše brošure	2,
V knjigi s celovitim opisom	3,
Na DVD/video kaseti	4,
Prek interneta	5,
Na zgoščenki, CD-plošči	6,
Na računalniškem terminalu, ki vam omogoča iskanje	7,

Prek televizije	8,
Prek radia	9,
Iz dnevnega časopisja	10,
Iz drugih časopisov, revij	11,
Iz plakatov	12,
Nočem prejemati informacij o Evropski uniji (SPONTANO)	13,
V nobeni od naštetih oblik (SPONTANO)	14,
NV	15,

EB60.1 Q17 TREND MODIFIED

Q25 Gledano na splošno, ali menite, da slovenski mediji o Evropski uniji govorijo preveč, ravno dovolj ali premalo?

Preveč	1
Ravno dovolj	2
Premalo	3
NV	4

EB61 Q19 TREND

Q26 In ali menite, da slovenski mediji predstavljajo Evropsko unijo preveč pozitivno, objektivno ali preveč negativno?

Preveč pozitivno	1
Objektivno	2
Preveč negativno	3
NV	4

EB61 Q20 TREND

Q27 Ali ste slišali tudi za...?

	PREBERI	DA	NE	NV
1	Evropski parlament	1	2	3

2	Evropska komisija	1	2	3
3	Svet ministrov Evropske unije	1	2	3
4	Sodišče Evropske unije	1	2	3
5	Evropski varuh človekovih pravic	1	2	3
6	Evropska centralna banka	1	2	3
7	Evropsko računsko sodišče	1	2	3
8	Odbor regij Evropske unije	1	2	3
9	Ekonomsko-socialni odbor Evropske unije	1	2	3

EB61 Q21 TREND

Q28 Bi lahko za vsako od evropskih teles povedali, ali igra pomembno vlogo v delovanju Evropske unije ali ne?

	PREBERI	POMEMBNO	NE POMEMBNO	N V
1	Evropski parlament	1	2	3
2	Evropska komisija	1	2	3
3	Svet ministrov Evropske unije	1	2	3
4	Sodišče Evropske unije	1	2	3
5	Evropski varuh človekovih pravic	1	2	3
6	Evropska centralna banka	1	2	3
7	Evropsko računsko sodišče	1	2	3
8	Odbor regij Evropske unije	1	2	3
9	Ekonomsko-socialni odbor Evropske unije	1	2	3

EB61 Q22 TREND

Q29 Za vsakega od njih mi prosim povejte, ali se bolj nagibate k temu, da mu zaupate, ali da mu ne zaupate?

	PREBERI:	BOLJ ZAUPA	BOLJ NE ZAUPA	N V
1	Evropski parlament	1	2	3
2	Evropska komisija	1	2	3
3	Svet ministrov Evropske unije	1	2	3

4	Sodišče Evropskih skupnosti	1	2	3
5	Evropski varuh človekovih pravic	1	2	3
6	Evropska centralna banka	1	2	3
7	Evropsko računsko sodišče	1	2	3
8	Odbor regij Evropske unije	1	2	3
9	Ekonomsko-socialni odbor Evropske unije	1	2	3

EB61 Q23 TREND

Q30 Za vsako od naslednjih trditev o Evropski uniji mi prosim povejte, če mislite da drži ali ne?

	PREBERI	DRŽI	NE DRŽI	N V
1	Evropsko unijo trenutno sestavlja 12 držav članic	1	2	3
2	Poslance Evropskega parlamenta neposredno izvolijo državljani Evropske unije	1	2	3
3	Predsednika Evropske komisije neposredno izvolijo vsi državljani Evropske unije	1	2	3
4	Evropska unija ima svojo himno	1	2	3
5	V vseh članicah EU vsako leto praznujejo Dan Evrope	1	2	3
6	Zadnje volitve v Evropski parlament so bile junija leta 2002	1	2	3

EB61 Q24 TREND MODIFIED

Q31

		1
		2
		3

Q32

	1
	2
	3
	4
	5

Q33 Kateri sta po vašem mnenju dve najpomembnejši zadevi, s katerima se Slovenija trenutno sooča?

(POKAŽI KARTICO - PREBERI – MOŽNA NAJVEČ 2 ODGOVORA)

Kriminal	1,
Javni prevoz	2,
Gospodarsko stanje	3,
Rast cen / inflacija	4,
Obdavčevanje	5,
Brezposelnost	6,
Terorizem	7,
Obramba / Zunanje zadeve	8,
Stanovanjska problematika	9,
Imigracija (priseljavanje)	10,
Sistem zdravstvenega varstva	11,
Izobraževalni sistem	12,
Pokojnine	13,
Varstvo okolja	14,
Drugo (SPONTANO)	15,
NV	16,

EB61 Q27 TREND

Q34 Za vsako izmed naslednjih zadev v Sloveniji ocenite, ali ima pri tem Evropska unija pozitivno vlogo, negativno vlogo ali niti pozitivne niti negativne vloge?

	PREBERI	POZITIVNO VLOGO	NEGATIVNO VLOGO	NITI NEGATIVNE NITI POZITIVNE VLOGE	N V
1	Boj proti kriminalu	1	2	3	4
2	Javni prevoz	1	2	3	4
3	Gospodarski položaj	1	2	3	4
4	Povišanje cen/inflacija	1	2	3	4
5	Obdavčitev	1	2	3	4
6	Boj proti nezaposlenosti	1	2	3	4
7	Boj proti terorizmu	1	2	3	4
8	Obramba	1	2	3	4
9	Zunanja politika	1	2	3	4
10	Stanovanjska problematika	1	2	3	4
11	Priseljevanje	1	2	3	4
12	Zdravstvo	1	2	3	4
13	Šolstvo	1	2	3	4
14	Pokojnine	1	2	3	4
15	Varstvo okolja	1	2	3	4

EB61 Q28 TREND

Q35 a Za vsako od naslednjih področij nam povejte, ali bi odločitve morala sprejemati slovenska vlada ali pa naj se odločitve sprejemajo skupno v okviru Evropske unije?

	PREBERI - ROTIRAJ	SLOVENSKA VLADA	SKUPNO V OKVIRU EVROPSKE UNIJE	N V
1	Obramba	1	2	3
2	Varstvo okolja	1	2	3

Q38 Za kaj od naštetega se po vašem mnenju porabi največ proračuna Evropske unije?

(POKAŽI KARTICO – PREBERI – SAMO EN ODGOVOR)

Zaposlovanje in socialne zadeve	1
Kmetijstvo	2
Znanstvene raziskave	3
Pomoč regijam	4
Zunanja politika in pomoč državam zunaj Evropske unije	5
Stroške administracije in osebja, poslopja	6
Drugo (SPONTANO)	7
NV	8

EB61 Q35 TREND

Q39 Evropska unija že ima skupno varnostno in zunanjo politiko ter evropsko varnostno in obrambno politiko. Trenutno potekajo razprave o tem, kako naj bi se te politike razvijale še naprej. Ali se bolj strinjate ali bolj ne strinjate z vsako od naštetih trditev?

	PREBERI - ROTIRAJ	BOLJ STRINJAM	BOLJ NE STRINJAM	N V
--	-------------------	---------------	------------------	--------

1	Evropska unija bi morala imeti enote za hitro posredovanje, ki bi jih v primeru mednarodne krize lahko hitro poslala na krizna žarišča	1	2	3
2	Države članice Evropske unije bi se v primeru mednarodne krize morale sporazumeti glede skupnega stališča	1	2	3
3	Evropska unija bi morala imeti svojega ministra za zunanje zadeve, ki bi lahko predstavljal skupno stališče Evropske unije	1	2	3
4	Evropska unija bi morala imeti svoj sedež v Varnostnem svetu	1	2	3

	Združenih narodov			
5	Države članice, ki so se odločile za nevtralnost, bi morale imeti vpliv pri oblikovanju zunanje politike Evropske unije	1	2	3
6	Zunanja politika Evropske unije bi morala biti neodvisna od zunanje politike Združenih držav Amerike	1	2	3
7	Evropska unija bi morala zagotavljati človekove pravice v vsaki državi članici, čeprav je to v nasprotju z željami nekaterih držav članic	1	2	3
8	Evropska unija bi morala zagotavljati človekove pravice povsod po svetu, čeprav je to v nasprotju z željami nekaterih drugih držav	1	2	3
9	Evropska unija bi morala izvajati skupno imigracijsko politiko do prebivalcev držav izven Evropske unije	1	2	3
10	Evropska unija bi morala imeti skupno azilantsko politiko do ljudi, ki zaprosijo za azil	1	2	3

EB61 Q30 TREND

Q40 Ali bi po vašem mnenju odločitve glede evropske obrambne politike morale sprejemati vlade držav, NATO ali Evropska unija?

(MOŽEN EN ODGOVOR)

Vlade držav	1
NATO	2
Evropska unija	3
Drugo (SPONTANO)	4
NV	5

EB61 Q31 TREND

Q41 Ali po vašem mnenju Združene Države Amerike igrajo bolj pozitivno, niti pozitivno niti negativno, ali bolj negativno vlogo, ko gre za naslednje...?

	PREBERI	POZITIVN O	NEGATIVN O	NITI POZITIVNO, NITI NEGATIVNO	N V
1	svetovni mir	1	2	3	4
2	boj proti terorizmu	1	2	3	4
3	rast svetovnega gospodarstva	1	2	3	4
4	boj proti svetovni revščini	1	2	3	4
5	varovanje okolja	1	2	3	4

EB60.1 Q47 TREND

Q42 Ali po vašem mnenju Evropska unija igra bolj pozitivno, niti pozitivno niti negativno, ali bolj negativno vlogo, ko gre za naslednje...?

	PREBERI	POZITIVN O	NEGATIVN O	NITI POZITIVNO, NITI NEGATIVNO	N V
1	svetovni mir	1	2	3	4
2	boj proti terorizmu	1	2	3	4
3	rast svetovnega gospodarstva	1	2	3	4
4	boj proti svetovni revščini	1	2	3	4
5	varovanje okolja	1	2	3	4

EB60.1 Q48 TREND

RAZDELJENO GLASOVANJE A

Q43 A Ali se v bližnji prihodnosti vidite kot...?

(POKAŽI KARTICO – PREBERI – MOŽEN SAMO EN ODGOVOR)

le Slovenec/ka	1
Slovenec/ka in Evropejec/ka	2
Evropejec/ka in Slovenec/ka	3
le Evropejec/ka	4
NV	5

EB61 Q38 ballot A TREND

RAZDELJENO GLASOVANJE B

Q43 B Ali se v bližnji prihodnosti vidite kot...?

(POKAŽI KARTICO – PREBERI – MOŽEN SAMO EN ODGOVOR)

le Slovenec/ka	1
najprej Slovenec/ka in zatem Evropejec/ka	2
najprej Evropejec/ka in zatem Slovenec/ka	3
le Evropejec/ka	4
tako Slovenca/ko kot Evropejca/ko (SPONTANO)	5
NV	6

EB61 Q38 ballot B TREND MODIFIED

Q44 a Gledano v celoti, ali ste zadovoljni, še kar zadovoljni, ne preveč zadovoljni ali sploh niste zadovoljni z delovanjem demokracije v Sloveniji?

Q44 b In kako je z delovanjem demokracije v Evropski uniji?

(POKAŽI KARTICO Z OCENJEVALNO LESTVICO)

PREBERI	Q44a v Sloveniji	Q44b v Evropski uniji
Zelo zadovoljen/zadovoljna	1	1
Še kar zadovoljen/zadovoljna	2	2
Ne preveč zadovoljen/zadovoljna	3	3
Sploh nisem zadovoljen/zadovoljna	4	4
NV	5	5

EB61 Q39a Q39b TREND

Q45 Bi zase rekli, da ste zelo ponosni, dokaj ponosni, ne preveč ponosni, ali sploh niste ponosni, da ste državljan/ka (DRŽAVA IZ Q1)

(DRŽAVLJANSKA PRIPADNOST JE SPECIFICIRANA V Q1 VPRAŠALNIKA - MOŽEN EN ODGOVOR)

Zelo ponosen/a	1
Dokaj ponosen/a	2
Ne preveč ponosen/a	3
Sploh nisem ponosen/a	4
NV	5

EB60.1 Q44 TREND

Q46 In ali bi zase rekli, da ste zelo ponosni, dokaj ponosni, ne preveč ponosni, ali sploh niste ponosni, da ste Evropejec/ka?

(MOŽEN SAMO EN ODGOVOR)

Zelo ponosen/a	1
Dokaj ponosen/a	2
Ne preveč ponosen/a	3
Sploh nisem ponosen/a	4

NV 5

EB60.1 Q45 TREND

Q47 Ljudje lahko čutijo različne stopnje navezanosti na svoj domači kraj ali vas, regijo, državo ali Evropo. Prosim, povejte mi, koliko se vi čutite navezani na...

(POKAŽI KARTICO Z OCENJEVALNO LESTVICO)

	PREBERI	ZELO NAVEZAN (A)	DOKAJ NAVEZAN (A)	DOKAJ NENAVEZA N(A)	SPLOH NENAVEZAN(A)	N V
a	svoje mesto/kraj/va s	1	2	3	4	5
b	svojo regijo	1	2	3	4	5
c	Slovenijo	1	2	3	4	5
d	Evropo	1	2	3	4	5

EB60.1 Q46 TREND

Končajmo z nekaj vprašanji o športu

Q48 Kako pogosto se rekreirate ali ukvarjate s športom?

(POKAŽI KARTICO - PREBERI - EN MOŽEN ODGOVOR)

3 krat na teden ali več	1
1 do 2 krat na teden	2
1 do 3 krat na mesec	3
Manj pogosto	4
Nikoli	5
NV	6

EB60.0 Q37e TREND MODIFIED

ČE "NIKOLI", KODA 5 V Q.48.

Q49 S športom se ne ukvarjate predvsem, ker ...?

(POKAŽI KARTICO - PREBERI - EN MOŽEN ODGOVOR)

nimate časa	1
je predrago	2
se ne marate ukvarjati s športom	3
kjer stanujete ni primernih športnih objektov	4
Drugo (SPONTANO)	5
NV	6

EB62.0 Q49 NEW

ČE "SE UKVARJA S ŠPORTOM", KODE 1 DO 4 V Q.48.

Q50 Kje izvajate aktivnosti tistega športa, s katerim se najpogosteje ukvarjate?

(PREBERI - EN MOŽEN ODGOVOR)

V fitnes centru	1
V klubu	2
V športnem centru	3
V šoli/na univerzi	4
Drugje (SPONTANO)	5
NV	6

EB60.0 Q38 TREND SLIGHTLY MODIFIED

VPRAŠAJ VSE

Q51 Kakšne so po vašem mnenju glavne prednosti ukvarjanja s športom?

(POKAŽI KARTICO - PREBERI - VEČ MOŽNIH ODGOVOROV)

Izboljšanje zdravja (duševnega in telesnega)	1,
Zabava	2,
Sprostitev	3,
Druženje s prijatelji	4,
Sklepanje novih znanstev	5,
Srečevanje ljudi iz drugih kultur	6,
Razvijanje telesnih zmogljivosti	7,
Dvig samozavesti	8,
Razvijanje novih spretnosti	9,
Izgrajevanje značaja/identitete	10,
Doseganje ciljev	11,
Spodbujanje tekmovalnega duha	12,
Pomoč pri vključevanju prikrajšanih ljudi v družbo	13,
Drugo (SPONTANO)	14,
NV	15,

EB60.0 Q39 TREND

Q52 Katero izmed sledečih vrednot po vašem mnenju šport najbolj vzpodbuja?

(POKAŽI KARTICO - PREBERI - VEČ ODGOVOROV MOŽNIH)

Skupinskega duha	1,
Tolerantnost	2,
Spoštovanje drugih	3,
Pošteno igro	4,
Samokontrolo	5,
Upoštevanje pravil	6,
Disciplino	7,
Medsebojno razumevanje	8,
Solidarnost	9,
Prijateljstvo	10,
Enakost med moškimi in ženskami	11,
Trud	12,
Drugo (SPONTANO)	13,
Nič od tega (SPONTANO)	14,
NV	15,

EB60.0 Q40 TREND MODIFIED

Q53 Prosim, če mi za vsako izmed naslednjih trditev poveste, ali se bolj nagibate k strinjanju z njo ali bolj k nestrinjanju z njo?

	BERI TRDITVE	SE BOLJ STRINJA	SE BOLJ NE STRINJA	N V
1	V šolskih urnikih bi športu morali posvetiti več časa	1	2	3
2	Šport spodbuja vključevanje priseljencev, tako da razvija dialog med različnimi kulturami	1	2	3
3	Sodelovanje med izobraževalnimi in športnimi institucijami bi v Sloveniji moralo biti boljše	1	2	3
4	S pomočjo športa se lahko borimo proti vsem oblikam diskriminacije	1	2	3
5	Ukvarjanje s športom je dovolj privlačna alternativa za odvrčanje od dejavnosti v zaprtih prostorih (televizije, video igrice, Interneta, itd.)	1	2	3
6	Športni trening omogoča učinkovito bojevanje proti debelosti.	1	2	3
7	Mlademu športniku, ki mu v športu spodleti, se je zelo težko preusmeriti k drugi dejavnosti.	1	2	3
8	Poklici na športnem področju bi morali biti bolj priznani.	1	2	3

EB60.0 Q41 TREND MODIFIED

Q54 Prosim, če mi za vsako izmed naslednjih trditev, ki zadevajo vlogo Evropske unije na področju športa, poveste, ali se bolj nagibate k strinjanju z njo ali bolj k nestrinjanju z njo?

	PREBERI	SE BOLJ	SE BOLJ NE	N V
--	---------	---------	------------	--------

		STRINJA	STRINJA	V
1	Evropska unija bi morala biti sposobna bolj posredovati pri evropskih vprašanjih glede športa	1	2	3
2	Evropska unija bi morala bolje sodelovati z državnimi športnimi organizacijami in vlada	1	2	3
3	Promocija etičnih in družbenih vrednot športa bi morala biti prioriteta Evropske unije	1	2	3
4	Evropska unija bi morala biti bolj aktivna v boju proti doping	1	2	3
5	Evropska unija mora posredovati tako, da se okrepi sodelovanje med sferama izobraževanja in športa, kakor je bilo poudarjeno v Evropskem letu izobraževanja s pomočjo športa 2004	1	2	3
6	Koristno je, da je šport vključen v projekt evropske ustave	1	2	3

EB60.0 Q41 TREND MODIFIED

Q55 Prebral(a) vam bom seznam negativnih stvari, ki jih slišimo o športu. Prosim, povejte mi, katere izmed njih vas najbolj skrbijo?

(POKAŽI KARTICO - PREBERI - VEČ MOŽNIH ODGOVOROV)

Doping	1,
Prekomerno uživanje dodatkov k prehrani	2,
Korupcija	3,
Izkoriščanje otrok	4,
Izrabljanje ljudi iz držav v razvoju	5,
Pretirana vadba	6,
Spolna zloraba otrok	7,
Nasilje	8,
Diskriminacija	9,
Prevelik poudarek na denarju	10,

Drugo (SPONTANO)	11,
Nič od tega (SPONTANO)	12,
NV	13,

EB60.0 Q42 TREND

DEMOGRAFIJA

D1 Pri političnih zadevah ljudje govorijo o »levi« in »desni«. Kam bi vi na tej lestvici umestili svoje poglede?

(POKAŽI KARTICO – NE BERI ODGOVOROV – ČE ANKETIRANEC/KA OMAHUJE, POSKUSI ŠE ENKRAT)

LEV O										DESN O
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Zavrnil 11

NV 12

EB61 D1 DEMO TREND

NI VPRAŠANJ OD D2 DO D6

D7 Ali mi lahko poveste številko, ki najbolje ustreza vašemu trenutnemu stanju?

(POKAŽI KARTICO – PREBERI – MOŽEN EN ODGOVOR)

Poročen/a	1
Ponovno poročen/a	2
Neporočen/a, trenutno živim s parterjem/ico	3
Neporočen/a, nikoli nisem živel/a s partnerjem/ico	4
Neporočen/a, prej sem živel/a s partnerjem, sedaj živim sam/a	5

Ločen/a	6
Poročen/a, a živiva ločeno	7
Ovdovel/a	8
Drugo (SPONTANO)	9
Zavrnil/a (SPONTANO)	10

EB61 D7 DEMO TREND

D8 Koliko ste bili stari, ko ste zaključili redno izobraževanje?

(ČE "ŠE VEDNO ŠTUDIRA": VPIŠI 00)

EB61 D8 DEMO TREND

NI VPRAŠANJA D9

D10 Spol.

Moški	1
Ženski	2

EB61 D10 DEMO TREND

D11 Koliko ste stari?

EB61 D11 DEMO TREND

NI VPRAŠANJ D12 DO D14

VPRAŠAJ D15b SAMO, ČE TRENUTNO NE OPRAVLJA NOBENEGA PLAČANEGA DELA - KODE OD 1 DO 4 PRI D15a

D15 a Kakšna je vaša trenutna zaposlitev ?

D15 b Ali ste v preteklosti opravljali kakšno plačano delo? Kakšna je bila vaša zadnja zaposlitev ?

	D15a	D15b
	TRENTNA ZAPOSILITEV	ZADDNJ A ZAPOSILITEV
NI ZAPOSLEN(A)		
Opravljate redne nakupe in skrbite za dom, ali pa ste trenutno brez zaposlitve, brez dela	1	1
Študent/ka	2	2
Nezaposleni ali začasno brez dela	3	3
Upokojeni ali invalidsko upokojeni	4	4
SAMOZAPOSLEN(A)		
Kmet	5	5
Ribič	6	6
Strokovnjak (odvetnik, zdravnik splošne prakse, računovodja, arhitekt, ...)	7	7
Lastnik trgovine, obrtnik, ostali samozaposleni	8	8
Lastnik ali solastnik podjetja ali družbe	9	9
ZAPOSLEN(A)		
Zaposleni strokovnjak (zdravnik, odvetnik, računovodja, arhitekt...)	10	10
Višji vodstveni delavec, (upravnik, generalni direktor, ostali direktorji)	11	11
Srednji vodstveni delavec, ostali vodilni položaji (vodja oddelka, junior menedžer, učitelj, tehnik ...)	12	12
Zaposlen, v glavnem pisarniško delo	13	13
Zaposlen, ne-pisarniško delo na terenu (trgovski potnik, šofer, ...)	14	14
Zaposlen, ne-pisarniško delo, toda delo v storitvenem sektorju (bolnišnice, restavracije, policija, gasilci,)	15	15
Nadzornik	16	16

Kvalificiran fizični delavec/ka	17	17
Ostali (polkvalificirani in nekvalificirani fizični delavci, strežno osebje)	18	18
NIKOLI OPRAVLJAL(A) KAKŠNEGA PLAČANEGA DELA	19	19

EB61 D15a D15b DEMO TREND

NI VPRAŠANJ D16 DO D24

D25 Bi rekli, da živite ... ?

(PREBERI)

na podeželju ali v vasi	1
v manjšem ali srednje velikem kraju	2
v večjem mestu	3
NV	4

EB61 D25 DEMO TREND

NI VPRAŠANJ D26 DO D39

D40 a Povejte mi, koliko ljudi, starih 15 let ali več, živi v vašem gospodinjstvu, vključno z vami?

ANK.: PREBERI - ZAPIŠI

EB62.0 D40a DEMO NEW

D40 b Povejte mi, koliko otrok, starih manj kot 10 let, živi v vašem gospodinjstvu?

ANK.: PREBERI - ZAPIŠI

EB62.0 D40b DEMO NEW

D40 c Povejte mi, koliko otrok, starih 10 do 14 let, živi v vašem gospodinjstvu?

ANK.: PREBERI - ZAPIŠI

EB62.0 D40c DEMO NEW

D41 Kje ste bili rojeni Vi ... ?

(POKAŽI KARTICO - PREBERI - EN MOŽEN ODGOVOR)

v Sloveniji	1
v drugi članici Evropske skupnosti	2
v Evropi, vendar ne pa v članici Evropske skupnosti	3
v Aziji, v Afriki ali Južni Ameriki	4
v Severni Ameriki, na Japonskem ali v Oceaniji	5
Odklonil(a) odgovor (SPONTANO)	6

EB62.0 D41 DEMO NEW

D42 Kateri od naslednjih predlogov ustreza vašemu položaju?

(POKAŽI KARTICO - PREBERI - EN MOŽEN ODGOVOR)

Vaša mama in vaš oče sta bila rojena v Sloveniji	1
Eden od vaših staršev je bil rojen v Sloveniji in drugi je bil rojen v drugi državi, članici Evropske unije	2
	3
Vaša mama in vaš oče sta bila rojena v drugi državi, članici Evropske unije	4
Vsaj eden vaših staršev je bil rojen zunaj Evropske unije	5

NV/Zavrnitev (SPONTANO) 6

EB62.0 D42 DEMO NEW

PODATKI O ANKETIRANJU

P1 DATUM ANKETIRANJA

 DAN MESEC

EB61 P1

P2 ČAS ZAČETKA ANKETIRANJA

(ANK.: UPORABI 24 URNO URO)

 URA MINUTE

EB61 P2

P3 TRAJANJE ANKETIRANJA V MINUTAH

 MINUT

EB61 P3

P4 Število oseb prisotnih med anketiranjem, vključno z anketarjem

Dva (anketar in anketiranec/ka)	1
Tri	2
Štiri	3
Pet ali več	4

EB61 P4

P5 Sodelovanje anketirane osebe

Odlično	1
Dobro	2

Povprečno	3
Slabo	4

EB61 P5

P6 Velikost naselja

EB61 P6

P7 Regija

EB61 P7

P8 Poštna koda

EB61 P8

P9 Številka vzorčne točke

EB61 P9

P10 Številka anketarja

EB61 P10

P11 Obtežitveni faktor

EB61 P11

P12 a V gospodinjstvu imajo fiksni telefon?

P12 b V gospodinjstvu imajo mobilni telefon?

	P12a	P12b
	Fiksni	Mobilni
Da	1	1
Ne	2	2

EB61 P12

-
- ⁱ Gledano na sploh je članstvo Slovenije v EU nekaj dobrega.
- ⁱⁱ Gledano na vse ima Slovenija korist od članstva v EU.
- ⁱⁱⁱ Ali zaupate EU? (Odgovori: zaupam)
- ^{iv} Ali zaupate Evropski komisiji? (Odgovori: zaupam)
- ^v Ali ste za evropsko monetarno unijo s skupno valuto evrom? (Odgovori: za)
- ^{vi} Ali ste za skupno zunanjo politiko EU? (Odgovori: za)
- ^{vii} Ali ste za skupno varnostno in obrambno politiko EU? (Odgovori: za)
- ^{viii} Ali naj ima EU svojo ustavo? (Odgovori: da)
- ^{ix} Ali ste naklonjeni novim širitvam EU? (Odgovori: da)